

VRIJEME MISLI

Naslov izvornika
VRIJEME MISLI
REVIJA MALIH KNJIŽEVNOSTI

VRIJEME MISLI
*Revija malih
književnosti
Hrvatska*

Kulturtreger ISBN 978-953-8256-13-4

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu

Nacionalne i sveučilišne knjižnice

u Zagrebu pod brojem 001084395.

Zagreb, listopad 2021.

7
UVOD

11
VIDA SEVER

17
SANA PERIĆ

35
MARIJA SKOČIBUŠIĆ

45
ENVER KRIVAC

57
IGOR RAJKI

73
MAJA URBAN

93
LOVRE PETRIĆ

101
LARA MITRAKOVIĆ

115
JOSIP ČEKOLJ

133
ESPI TOMIČIĆ

150
BIOGRAFIJE AUTORA

UVOD

Budući da zločesta čestica mikroskopske veličine diktira život zadnje dvije godine, pojam “mala” dobiva novu veličinu. Prisili nas da se, odsječeni i ograničeni, pogledamo u zrcalo, uvidimo i osvijestimo vlastite strahove, ali i otkrijemo poneko veliko zadovoljstvo. Književnost je jedno od njih, a Revija malih književnosti poligon je na kojem već 17 godina testiramo veliki učinak malog. Sve te godine smo u Hrvatskoj predstavljali književnice i književnike iz zemalja i jezika koji su nam iz različitih razloga ostajali skriveni, a pandemija nam je skrenula pogled na domaću književnu scenu u kojoj vrijede ista pravila skrivanja.

Književnost je navikla na ograničenja. Bez njih ona bi bila kao neizrečena misao, nikada prene-

sena na papir ili manifestirana u usmenoknjiževni oblik. Postojala bi u trenutku, a već bi idući trenutak zauvijek nestala, nikad verbalizirana niti izložena bilo kakvoj vrsti kritike, mišljenja, starenja i zaborava. Tijekom pandemije, *lockdowna*, djelomičnog lockdowna, iščekivanja godotovskog cjepiva i njegovih novih epizoda, potresa prvog, potresa drugog – jednom riječju tijekom “svega ovog” s obaveznim zračnim navodnicima, netko je negdje pisao, a mi smo čitali.

Od onih koje smo u to vrijeme čitali, pozvali smo deset autorica i autora različitih generacija, stilova, žanrova i statusa u našem malom književnom polju i dali im jedan zadatak u duhu vremena u kojem živimo – da napišu nove tekstove promišljajući i poi-gravajući se s nekim ograničenjem. Svaka autorica i svaki autor u ovoj antologiji odabrali su svoje, svoj vlastiti kamen spoticanja koji će ovjesiti oko vrata. Neka su vidljiva, neka su poznata samo njima. Ali sva su tu, prisutna svakodnevno, sada zabilježena na papir. Odgonetavamo ih u njihovim pjesničkim ciklusima, dnevničkim zapisima i kratkim pričama.

Lovre Petrić pred nas stavlja ultimativni palindromski eksperiment, a Igor Rajki razvezuje oglas za prodaju stana kroz imperative. Vida Sever nam postavlja “pribor za mjerenje vremena” i svojom poezijom opipava sivu svakodnevnicu. Monolog Krivčeve protagonistice nas vraća u sasvim obično ludilo obiteljskih odnosa, a priče Espija Tomčića u ludilo mladosti, ljubavi i tijela. Maja Urban dnev-

nički punktira važne utrke, a Josip Čekolj kroz snovite prizore ispisuje dva kolosijeka odnosa. Sana Perić pjesnički vrlo uspješno prevodi s jezika koje ne govori, a Lara Mitraković razmišlja o stvarima koje će je ubiti. Konačno, Marija Skočibušić stvara poeziju doslovno brišući riječi Dorte Jagić.

Antologija *Vrijeme misli* nastala iz mišljenja ograničenja, nije spomenik pandemiji, niti je tematizira. Autorice i autori zastupljeni ovdje pišu dobro bez obzira na vremenske uvjete i vlastite granice.

**VIDA
SEVER**

CAKLJENJA U BUSU

daj mi zub kao feud na kojem ne kiši. stvarno bi se morala usustaviti, vidim, piše ti na caklini. teta u noćnom busu kaže skoro smo tamo, ali mi smo već tu, nasmijem joj se. uvijek popijem previše pa sanjam zube i prepričavam ti ih ujutro, sad je obrnuto. možemo biti bez interpunkcije, znam, ali mahnito stišćem zelenu točku za izlaz na feud. skoro padnem, ipak je kišilo. ujutro ćemo pregledati zemlju, zar ne, neke stvari narastu preko noći. uz red zubi dobijem *može* i svi su naši, spajam ih kao carstva.

BISMO LI NEKAMO

na prognozi samo žuti krugovi. tvoj brat ne podnosi vrućinu dok silazimo u centar, žuti od lipe. hvataš roditeljstvo za ovratnik, navigiraš nas po trešnjevci. zagreb glumi obalu i usađuje nam je u misli. ako pogledam u sunce, zaboravit ću datum, možda i godinu.

PRIBOR ZA MJERENJE VREMENA

živim sama i ne shvaćam kako hrana brzo propada. pojedem plijesan i legnem u migrenu kao jedinu provjerenu istinu. vrijeme se u gradu nema u što zapetljati. bol traje između sata i tjedna. trebam

jesti suho kada mi je zlo, prisjećam se. štapiće s dalekih vožnji koje posadiš između sjedala da bi slučajno izrasli u dijete. u mene početnu i normalnu. kvarim se jednako brzo u lijenost i nečitkost. nikako da se oporavim od običnog simptoma odraslosti. ipak, nad daskom stignem viknuti *neka mi netko drži kosu i, molim te, ne govori.*

(N)IŠTA

nemam novaca, danas jedemo usne na žlicu. stan nas danima pokušava izvući iz pidžama u hlače. sada ne treba izlaziti, sve je kratkovidno blizu. lecнем se na sebe u odrazu tuša, glava mi je sigurno tako ogromna i kad izađem. vodu ćemo pretvoriti u juhu, mislim, vježbati brižnost i čudo. jednom, ali ne danas. igrajmo se hitnih slučajeva iz dosade. da imam juhu, prolila bih ju po nogama da izraste mali kožni grad, veliki nas, dosljedno, više boli. ili da se zagrlimo u tušu i dugo naslanjamo na vrući ventil, zvuči kao igra. napokon, i smirimo se da si pregledamo lopatice. nismo ih vidjeli mjesecima. možda ti u novu kožu noktima utisnem srca. o svemu razmisli do ručka.

RAZGLEDAVANJE

u jednom od takvih dućana, vidim sa sjedišta, tata kupuje bademovo mlijeko, brusnice i pivo. mama uči motati duhan na mom radnom stolu i odustaje, usklađuje raspored namještaja s tajnom kružnicom kad telefonira. vidim i da odmičem, ne znam sjediti uspravno na povratku s harmonikom u ušima. još jednom vidim grad iz drugog kuta, stara cesta uvrnuti je obred unutarnjeg turista. mama je otišla spavati, prozor je ugašen. tatina je kuhinja zakrivena, ali znam da plače.

OKINUTI DA NE ZAPAMTIŠ

bili smo stvarno nešto kada si stavio sunčane na dioptrijske u sumrak, rastrgao nam imena u kruhu za patke i dobro ih promiješao među rukama. *lijeva ili desna?* u lijevoj je strah od vjetra, u desnoj kamenčić za žabice.

kasnije ćemo se mrziti, ali tada smo si duboko zagrizli u mekanu moždinu da se upoznamo. nije se imalo što prizivati, sva su naša lica suhih usana pila iz iste boce na nasipu. trovali smo se danima dok nam je drava u obje ruke turala cigansku ljekovitost. *zapamtić ćeš danas*, rekao si uz tri blica. nisi me mogao pronaći na ekranu, prostor između naočala ispunio se mušicama.

zubi su mi bili na zraku cijeli dan, nisam morala reći, trnciiiiii, miiir ili *mržnja je već tu, samo je moramo prepoznati na putu do grada.*

**SANA
PERIĆ**

EVA HAT SICH HALB TOTGELACHT

Eva je pustila da joj spadne šešir
dok se Adam valjao u blatu
Pod velom iznenadnog pada
divlje smo zagazili u čedni rat.

Možeš li okovati kućne duhove
i zanemariti čađave slavuje?
Sve one gospođe smiju se znanju
oblizujući sapune
Ti ližeš ranjeno ti srce
ali što će ti donijeti sreću?

Susjede su nešto tjeskobne
vise s pletiva, ispijaju kletve
rukava namočenih u bolesne uspavanke
stotina drhtećih goveda.

Ti si jama u kamenu.

Kada dame zauvijek skinu šešire
upozori me da stiže kraj
Šunka je skrivena pod reverom
njen miris nas guši.

Vukovi su se razboljeli, umiru u vreći
Marame lagano vijore na štriku
Mi smo lovci iz afekta
pod nogama nam kvrcckaju krigle.

(NJEMAČKA)

HERZ, MEIN HERZ, WAS SOLL DAS GEBEN?

Srce moje, srce, kakvu sol tražiš?
Ko te tako opio?
Kovaču prijateljstava i novih mi ljubavi
Kopam po tebi, al ništa ne meljem.
Perika je sve, bila je test ljubavi,
Periko, zašto si me izdala
I skalp i meso i ruho –
Ah, mi dolazimo iz golog onkraja!

Veseljak diše u bludnu mladost,
U ovo ljubovito stanje,
Bliješte volovi, trolovi i kapljice
Koje podcrtavaju sranje.
Hoću li osip po sebi posijati?
Braćo moja, gušim se,
Pođite sa mnom u stare bljeskove!
Ah, moja perika se o vas okačila.

U godini ovih zaumnih blijeđenja
Bolesni ne režu kose,
Uzvišeno vole raspuštene djeve
Ja se širim po slavlju vrba
Umeljana u pošecerene kraste
Ne volim nikog, jer sam mudrija.
Umirem na verandi, kako odvratno,
Ljubav! Lasi su moje izgubljene.

(NJEMAČKA)

WIR SCHLIEFEN NICHT MEHR

Ne ide nam ništa bolje
Vi ispijate uvarke i svinjski vermut
a bokci umiru jutrom po cestama
Jurite s cerekom i pljućate na vrijeme koje
bludi
prezirući isprane dame
Dvaput sam noću upala u vaše ralje
a vi ste mi tiho ponudili brnjicu
Ležala sam pod vama sve do kasnog ljeta
utapajući se u vašoj kosi
dok vas mršav zvižduk nije uspavao
Sve je trulo, pomrle su uvrijeđene gospođe
a mladi bljesak pokosio je svinje

(NJEMAČKA)

MINULLA ON ILTOJA, ÖITÄ

Minulo je na otoku ljeto
iscrpljene stare majke
nazdravljavu sitim mačkama,
piri lahor i raznosi moje himne
– odjekuju posvuda.
Žalopojke slane od mora brišemo rupcima.
Tune ne poznaju dinamit,
ubijamo ih kuburama,
kruh umaćemo u znoj
tunin i suze,
mine su nam već otkinule šake
ali kruna je ostala.
Moje mine taman stanu u korito za
kruh.
Pojavila se na zastorima tišina,
razasut dinamit sve ubija, ne ostaje ništa.
Pjesnikinjo, vapi, tune nas ne oplakuju
sakati od mina, kukat ćemo zauvijek.

(FINSKA)

SEZTU HÉRNA HJÁ MÉR

Reci, hrliš li ka moru,
sestro moja dobra.
Ja, puna vjere, skupljam šmrklje
potkresanih krila.
Puna vjere, skupljam šmrklje
krila za mnom vise,
a majka me za oltarom okrunjena, blaga,
žali.
Blaga je majka za oltarom
i tako je lijepa.
- Ovoga ljeta valjalo bi izići,
posijati po putevima trnovito grmlje.
Ljeti bi inače valjalo otići,
a sada nam se valja moliti,
posvuda posijati maslačke
naročito u unutrašnjosti.
Ja skupljam šmrklje, puna vjere,
potkresanih krila.
Majka za oltarom je blaga.
Sestro moja, idi.

(FINSKA)

NEVIENS NESTRĪDAS AR SEVI

Nitko ne dolazi neostrižen na sjetvu. Skalпови vise po gradovima. Ti čupaš kraste nekom ostriženom bokcu. Lualice strižu svoje starce. Dolaze se miješati s drugima. Djelo navodi na uzvrat, posao goni na posao. Stoka na poslu, u kâsu – spremna je na sjetvu, tvoj at, u kâsu – galopira kroz sjetvu. Juriš po sjetvi neostrižen, vodi li te put ka gradovima?

Lunjaš. Ti ne pratiš ostrižene, već sa zvijeri lunjaš. Čupaš im nasumce kraste, srčeš gnoj, sišeš sukrvicu, kao čovjek čovjeku. Ostavili su te da lunjaš s armijom, da jašeš kroz sjetvu neostrižen.

O, učenjaku, što čupaš kraste na sjetvi, trijezan, neostrižen – vina ti ne nude. Na poslu se ne pije, na sjetvi su ostriženi, prepuštaju se poslu – vina im ne nude. Trezveni na sjetvi izdišu, dok vina išću, izdani – a ti znaš po čemu zaudaraju. Zvijeri – kreni! Zvijeri – stoj!

Kreni kraćim putem, izbjegavaj nemani: ideš li s trupama u tuđinu? Hodočasnik s tavana baca utvare po uzavrelom gradu, ideš li po vino na sjetvu neostrižen?

Neostrižen? Rastužuješ svoju majku. Na tavanu su utvare, i majka je utvara.

Dok se kopraš među nemanima, dok podmiruješ svoje račune, dok tumačiš svoje nove ideje nekoj ženi na sjetvi neostrižen, majka ti je utvara. Ne brini, nije strašno. Ni mi se nećemo brinuti.

(LATVIJA)

ÉN SOSE JÁRTAM NÉLKÜLED

U se se uzdam nekada
čak najviše kada te nema;
dok odbijam osuđujućeg Boga,
kao zrnje prosipam dvojbe.
A šal, moj maglovit štit,
na prozorima se vijori,
odbija gospodu, dok se u loncu iskuhavaju
rupci
i ogrtači.
I dalje umiremo. Ružni uvarak gori,
svježe je na otomanu, odahnuh,
s nama tuda nećeš nikada, želim poći s
kozama,
čak ih je i šljivik pun.
Nevjeste rabotaju, škare su naoštrene,
pođi sa mnom gola –
o, hoću s ličinkama prileći!
Skriti se izvan ideja.

(MAĐARSKA)

O MADONNA TAD-DULURI

O, Gospo kako boli,
Po krilu su se raširile bolesti
Gin će sve popraviti, s neba taj darak,
Kiflice su na malenom oltaru,
Ima i ševa i prepelica, odi ih podgrij
i mariniranih koljenica, i musake,
O, Gospo kako boli,
Želimo repete!

O, Gospo kako boli,
Okrajke sam prožvakala
Ti precjenjuješ svoje malene darke,
Kao strašni trgovac skrivaš oltar –
Mi bi gina, al bačve su prebrojane
Po krilu nonšalantno šecu tvoji bolesni
prijatelji,
Gina želimo!

O, Gospo kako boli
moja stoma
Idem, očito je, prožvakati darak,
Moj trbuščić bi se jebao za oltarom.
Žilama ti teče kruh, trče hijene,
Privila sam malene galebove na prsa
Otići želimo!

(MALTA)

ZILVER DOORSTREEPT BRUIN

Srebrni prag bruji
u perinama odzvanja tinta
maćići po mojoj kući
platna su izgrebali
Ispružila sam se po cijelom
zidu
opet solim neslano
u apsolutu proklinjem
neiscrpne tragove pijanstva

Kroz onostrana vrata
uspravni pajaci
pobjegli su iz tropa
željni amputacije
Jednina te koči
u okviru tih vrata
sanjaš izlaz

Od sada stražarimo
Patuljak je uzeo knjigu
i peče krvave pogačice
koje jede s vragom, udarajuć me
u guzicu

(NIZOZEMSKA)

DICHTERBIJ HET GERINKEL

Poslovice su zastarjele
iz šupka mi izlaze svijene ruke
koje pleskaju budale
i mlatare se na vjetru.
Izdržavamo
među golubicama
među policama punim ribe
i tranzistora.
Noću smo oboružani bambusom
granate su otkočene
na slabom svjetlu.
Guzice pijane od olova
izlaze s jeguljama čitati jantar
na skelama propovijedati:
ako si daska, more te neće osvijestiti.
Lagano sniježi, a mi kukamo
mrveći kruh u šešire, neshvaćeni
stavljamo čizme u travu
trčimo bosu
opa, svinula se jedna daska
od nje ćemo istesati ljesove.

(NIZOZEMSKA)

BALIŠMY SIĘ BUDUJĄC POD OSTRZAŁEMBARYKADE.

Meci su bubnjali po oribanom podu
i barikadama.

Kužiš li, okruglastoj kuharici, frizeru,
svakom po ćorak.
Na zemlju je pala služavka
zviznuvši kamen iz ruku, meci su hitali,
svakom po ćorak –
doktorici, stražarki, emeritusu.

Na zemlju je pao apotekar
u rukama stežuć pištolj,
meci jošte sipe po bardovima,
krijumčarkama,
kravarkama, kondukterima,
svakom po ćorak.

Iz bolnice se vratilo tumaralo
u ruci mu alat i pljoska,
već meci siju nepravdu.

Još nas nitko nije izmuzao,
ojačali smo barikade
i oribali pod.

(POLJSKA)

ZAKOCHANI UMIERALI

Ukočeno su umirali
u pozaspaloj krčmi.

Tamo gdje je povjetarac s juga utihnuo
šmrćući si
zapomagala tražeć
ko je i kome predao
ostatke trupala na povjetarcu.

(POLJSKA)

MIN GUD

Meni je dobro
gle me, krvarim
u ćup
i sjela sam u gnoj.
Muška trupla smrde
od težačkog piva.
Gle ih
moj sjaj zamućuju.
Meni je dobro
gle me, krvarim
u jebeni ćup
i moja krv je gnojna.

Meni je dobro
ključa posoljena
moja krv
puna teških metala.
Pljucam je u ćup.
Prazan stoji ćup,
ispljuvak je ispario
po ulici krvarim
ulici, širokoj,
i ona krvari –
mojom krvlju
gle me, dobro mi je.

(ŠVEDSKA)

MARIJA
SKOČIBUŠIĆ

OSLOBOĐENJE

otišli su
toga dana
s otpalim slovom o, i l
koje visi

naša je kuća ostala ispražnje-
na,
pomalo nezgrapna,
i, vidim,
najradije bi se izvalila

bez diktata stanara,
prozori i vrata širom otvoreni, samo komadi
namještaja

znam. sad treba sve
dobro oprati, ostrugati, izvjetriti

stalno ponavljati koliko je
vjetrenja dovoljno?

DUBOKA PRAZNINA

sobe upadljivo prazne
ovlaš oprane
sa zaostalim slojem
tanke masnoće

sobe šute,
nema više nikoga
u natekloj ruci

skromne sobe,
napadno ništa, po-
kvaren kutnjak
bezdomnika

kuća nije više hotel

gotovo je s gomilanjem
rašćupanih, nemirnih
poplava
kat niže gdje mi živimo

PODSTANARI

nastanjena tisućama vlastitih podstanara

kao bakterije i virusi
množe se i krvare
krivo zašivene sjenke tijela

od mjeseca do mjeseca, od prvog do
prvog
smo dobro upoznali
napadno privremeno i krhko

ljubav, identiteti i običaji
kao da žive bez
stalnosti oko struka,
neuhvatljivi
komadi
puta bez dolazne točke

PROBLEM TRAGA

kad su jedan po jedan selili iz kuće
s njihovih leđa
bi
tu i tamo napu-
kle pločice

TRAGOVI NISU VAŽNI

otac je često
soba razlo-
ga

u grlu
je izgradio kuću
i počeo iznaj-
mljivati
leđa
na vjetrometini

a u zabačenom dijelu, tu je
presjek

PRESJEK

sitni lopovi u bijegu
su tek okrznuli
zgrudanosti fabula,
kolaž lica

njihove su
greške iskričavije,
s nekoliko osnov-
nih natuknica

sve se kovitlalo na isti način,
cvrkut do izboja
vlastite prljavštine

u strahu
od
izrasline ri-
ječi

hihot i cmakanje

VRSTA BUKE

svako malo njihove čupave glave

čvor gorčine i
slina početka ispuhuju riječi kao koluti-
će
priznanja

jedva čujno,
o napukle pločice,
stvar mi kaže

čudo je da je ova kuća preživjela
čudo,

i što sad?

**ENVER
KRIVAC**

OGRANIČENJA /TREBAM REĆI

Polu-ležim u dnevnom boravku koji sam nekad zvala svojim i gledam kroz veliki pametan televizor na kojem sve izgleda kao južnoamerička sapunica. Zadnjih tjedan dana boravim kod ljudi koji na mene viču, potkopavaju me i spuštaju mi i onda se nakon deset minuta šale sa mnom kao da se ništa nije dogodilo jer ne mogu podnijeti atmosferu koju su stvorili i, kao i uvijek, uglavnom šutimo. Sve je poznato, ali iskrivljeno od godina i neusklađenih promjena. Već odavno nemam enzima za taj *boogie*, za tu tvrdu suhu zemlju, ali moram biti ovdje. Barem tjedan dana godišnje. Dolazim jer se želim podsjetiti. Također, pobjeći. Nije to za hvaliti se. Tijelo mi je upilo toplinu, zatim ju je otpustilo. Radi to često.

Jedanaest navečer. Pitam majku zašto ne promijene postavke na televizoru, ona odgovara kako nema pojma o čemu pričam, slika je baš lijepa i čista. Trebam reći kako ona nema pojma o čemu priča, da je stara i da je to strašno strašno žalosno, ali sve što kažem je kratak traktat o modernim TV-ima i interpoliranju sličica između onih postojećih. Demonima kažem – Ne, ne sad, nikamo ne idemo i ništa se ne može postići. Reakcije nema, šutimo dalje dok umjetno glatki film treperi.

Moja majka ustaje i odlazi pod tuš. Odmah mijenjam program. Zaustavljam se na emisiji o lijepim kontinentalnim kućama. Neke od kuća me podsjećaju na stare kuće dolje u centru. Nasuprot kući mojih roditelja je motel. Svuda naokolo su noć,

pšenica i ljeto malog mjesta. U motelu je autobus pun klinaca, osnovnoškolaca daleko od kuće na juniorskom nogometnom kampu. Mali frajeri, budući nogometaši. To je sve što nam treba ovdje i sad, još fudbalera u ovoj zemlji izobilja.

Zvoni telefon. Majka istrčava iz kupaonice u ogrtaču i s ručnikom na glavi, brža je od moje namjere da se možda ipak ne javim jer nije ovo više moja kuća. Susjeda javlja da je upravo s balkona vidjela kako su mali nogometaši udarali rukama po vratima donjeg kata kuće svojih roditelja i onda pobjegli. Moja majka diže sve vragove jer otprije ima zavadu s ugostiteljskom obitelji koja živi preko puta i želi izletjeti iz kuće s ručnikom na glavi, svađati se s klincima, s ugostiteljskom obitelji, sa svima. Usta su joj puna psovki, puna perja. Ja je sprečavam jer s ručnikom i širokim očima izgleda kao klišej pomahnitale babe. U ovakvom stanju super-agitacije neće postići ništa. Djeca će joj se smijati, cijela ulica će se probuditi, tlak će joj skočiti. Kažem joj kako je to obična dječja psina.

Kad sam bila mala, sa susjedom koja je upravo zvala nemogući sam milijun puta zvonila susjedima i pobjegla; pjevali smo pokojnoj Klari ispod prozora i onda se razlijetali između jorgovana i istovarenih trupaca kad bi ona eksplodirala kroz prozor s prijetećim monologom. Kad je susjed Rambo počeo kući dovoditi djevojke, vikali smo mu ispod prozora – Rambo ima curu – samo jer nam je bilo jako smiješno kako bi izletio na balkon i za nama bacao lavore vode. Uobičajene dječje radosti. Jesam

ti pričala kako smo bili izuzetno sretni kad nam je netko od gradskih klinaca ispričao kako oni zalijepe selotejp na zvono i onda pobjegnu? Kad smo to znanje primijenili ovdje, nije nam bilo ravnih u prenkanju. Ona me ne čuje i već izlazi van. Trebam reći – Kamo ćeš ovakva, jebote, izgledaš kao Karen. Ti i jesi Karen, hrvatska verzija, dobro bi ti došlo ime Vesna ili kako se već zovu takve žene kod nas. Nemoj nas sve sramotiti, nemoj se svađati s djecom, jebote, s djecom se ideš svađati! Ajde makar ne s tim ručnikom na glavi! I čemu sad tolika ljutnja na dječji nestašluk, a cijeli dan nisi sa mnom progovorila tri riječi iako se nismo vidjele skoro godinu dana? Zašto si tako stara i glupa odjednom? Kad si to postala stara i glupa? Je li to tako sa svima, živiš život, bude sve normalno, onda odjednom, drugi dan nakon šezdeset petog rođendana postaneš stara i glupa? Je li to nešto čemu se ne možemo oduprijeti? To i mene čeka? Ne mogu joj to reći. Umjesto toga kažem – Ja ću to riješiti. Idem preko prijaviti to vlasnicima i voditeljima nogometnog kampa, ti ostani u kući, prehladit ćeš se ovakva.

Dok izlazim iz kuće, ona bez prestanka izgovara puno neugodnih rečenica u kojima se majke sportaša poliježe bez privole, u kojima dolazi policija i na licu mjesta puca u glavu svima. Klinci su cijelu večer visjeli ispred motela, radili što već klinci rade u ljetnim večerima daleko od kuće i roditelja. U posjet su im došle lokalne djevojke na biciklima jer su dečki iz grada uvijek zanimljiviji. Kad sam izašla van, svi su

se već odavno razbježali, pobjegli u motel. Nepodopština je napravljena i nikad ne pruža toliko adrenalina koliko bježanje i skrivanje. Nekoliko djevojaka iz mjesta ostalo je sjediti na zidicu ispred motela. Pitam ih gdje su dečki, one odgovaraju da su otišli spavati. Trebam reći – A zašto vi niste u svojim krevetima? Znaju li vam roditelji gdje ste? Kažem – Hvala, cure.

Čujem nogometašice kako se komešaju iza prozora soba na katu, proviruju i misle da ih se ne čuje i ne vidi. Zamišljam kako bi moja turbanizirana majka sad stajala ovdje u ogrtaču i psovala nemoćna u noć, sama na parkiralištu i to me jako rastužuje. Još me više rastužuje to što se sad ta glupa djeca smiju meni, a ja ni ne želim biti ovdje. Ovdje sam kako bih vodila tuđu bitku. Ja volim dječji smijeh. Ne mogu se ozbiljno ljutiti na ovo. U sebi tražim najmanja zrnca bijesa prema drugim stvarima kako bih ih raspuhala i krivo usmjerila prema malim ljudima, prema maloljetnim praznoglavcima odgovornim za ovaj posebno gnjusan zločin. Ali... Bolje ja nego moja majka. Ili nedajbože, moj otac. Sva sreća da ta nakupina ponosa spava i propušta incident.

Ulazim u lobi. Na recepciji nema nikoga. Uđim u sobe ako treba, pička im materina – odzvanja mi u glavi majčin glas i na trenutak me sledi pomisao na mogućnost da bi ona to zaista i učinila, da bi itko to zaista učinio. Zadnjih nekoliko godina učinila sam stvari koje teško mogu opravdati bilo kakvim ljudskim razlozima, ali ulaziti u sobe u motelu, pogotovo djeci, je izvan svih mojih kapaciteta. Imam 45 godina

i u petak navečer stojim sama u motelu u mjestu od dvije tisuće stanovnika u zabačenom dijelu teritorija i imam pritužbu na dječju šalu, nemam gdje drugdje biti, nitko drugi me nigdje ne čeka, imam pritužbu za priložiti, imam ozbiljnog posla. To mi je skroz dovoljno, ne treba mi ulaženje u sobe.

Stojim i gledam kroz stijenu od staklenih cigli. Odnekud se stvori muž vlasnice, čovjek kojeg znam cijeli život, i drago mu je da me vidi. Pa ti si nama opet došla – govori dok širi ruke u zagrljaj. Mislim si, kojem klanu on pripada, pričaju li moji s njim ili ne, jer s nekima se priča, s nekima ne, odnosi su se jako zakomplicirali ovdje dok me nije bilo, i poznavati točnu dinamiku socijalnih odnosa je teško. Govorim mu što se dogodilo, a on me uvjerava da je to nemoguće jer djeca spavaju u sobama već od 22. Ja mu kažem kako su lupala na naša vrata pred maksimalno pet minuta. On se smješka i lagano me usmjerava prema vratima, govori – Ne, zlato, nije to tako. Oni stvarno spavaju. I njihovi voditelji i treneri isto. Znaš, ne smiju biti izvan soba poslije deset navečer. Govorim mu kako su zaista lupali, a on mi s vrata najsimpatičnije moguće govori da pozdravim doma.

Trebam reći – Nemoj me raditi budalom. Nisam više dijete koje si zajedno s drugom djecom iz ulice vozio na traktoru, nisi više zabavan stric od preko puta. Neće ti proći ovo pravljenje starim i bedastim. Što ćeš učiniti u vezi s tim da nam vaši gosti razbijaju vrata? Da svaki put kad imate vjenčanje ili bilo kakvo okupljanje u restoranu, susjedi

nemaju gdje parkirati jer ste vi odlučili ili ne znam koga potplatili da imate toliki kompleks ovdje sa sve skupa pet parkiranih mjesta? Smjesta želim vidjeti voditelja te djece! Zovi ga odmah sad, neka se izvoli nacrtati ovdje! I budite odgovorni za svoje goste!

Umjesto toga kažem – Hoću. I vi budite dobro.

U restoranu pored motela još uvijek gori svjetlo, možda su voditelji i treneri tamo. Ulazim, vlasnica sjedi s dvojicom. Nisam je vidjela nekoliko godina, isprva je ne prepoznajem. Cijeli restoran je u mraku, osvjetljen je tek dio šanka gdje sjede, družu se nakon što su zatvorili. Iznad šanka vise tri uramljene slike: jedan motivacijski poster koji propovijeda o vezi čovjeka i prirode, Miles Davis u monokromnom puhačkom astralu i Marina Abramović koja uporno, kao i uvijek, gleda u kameru. Iz zvučnika šuška stari plesni hit. Iznenadena je što me vidi i možda joj je zbog tog, ako se zažmiri na sva tri oka, čak i drago jer kad smo se zadnji put vidjele, i ja sam izgledala puno zdravije i sretnije, ali takva je kakva je i nema mjesta za srdačnost ili etiketu. Pijana je kao i njena svita. Trebam reći – O, dobra večer, susjeda. Sto godina! Nego, što jedna žena u godinama radi alkoholizirana u društvu nepoznatih mlađih muškaraca? Kažem – Dobra večer. Nismo se dugo vidjele – i pružim ruku u pozdrav. Ona mi odbija pružiti ruku jer sam svedena na pripadnicu neprijateljske obitelji. Ja se nikad ni s kim od njih nisam posvađala. Možda zato što sam otišla na vrijeme? To

da automatski, po tko zna kojem feudalnom pravu, njihova zavada uključuje i mene, puni me agresijom. Inzistiram na rukovanju i to me plaši. Osjećam kako mi se oči postepeno pune krvlju. Crveno već prekriva šarenicu i penje se prema zjenici. Kad poplavi cijelu rožnicu, letjet će predmeti i tuđa tijela će stradati. Neće. Nikad nisam nikog udarila, osim sebe.

Moja ruka još uvijek stoji ispružena. Nakon nekoliko plitkih izgovora zašto se nas dvije ne bismo trebale rukovati (znamo se, ko se još rukuje, kasno je, kovid je, šta opće oću) pruža mi ruku jer joj moja nepopuštajuća ispružena stvara veliki pritisak. Objašnjavam joj kako razumijem da se klinici šale i igraju jer, podsjećam je, njeni unuci i ja smo to isto radili kad smo bili njihovih godina, ali da bi voditelji trebali znati što im djeca rade. Dok govorim, ona gleda kroz prozor prema kući iz koje sam došetala, onda malo u svoje društvo, nikad u mene. To mi dodatno zacrvenjuje oči. Trebam reći – Molim vas, pozovite voditelje da dođu ovdje, imam za prijaviti nedolično ponašanje. Također, gledajte me u oči dok pričate sa mnom, ekstremno sam pristojna i razumna i dolazim u najvećem miru. Također također, ovo nije prvi put. Vaša neodgovornost za vaše goste je legendarna i svojim bahatim ponašanjem maltretirate sve susjede. Umjesto toga kažem – Ja to zbog mame, njoj to smeta, meni to osobno ne smeta, ali moram zbog mame. Žena je na tabletama.

Spominjanje majke je greška jer nakon toga ona izjavljuje kako bi bilo bolje da se mi držimo svoje

strane i neka gledamo svoja posla. Trebam reći – Mi se i držimo svoje strane, ali se vi ne držite svoje. Kontrolirajte svoje goste. Kažem – Nisam došla prigovarati vama već tražiti voditelja klinaca i svakako je bolje da sam ja došla razgovarati s njima nego stara jer stara je luda.

Ona kima prema svom društvu i svi između sebe izmjenjuju podsmijehe. Jedan od kompanjona mi se obraća – Gospođa vam je lijepo rekla da to nije vaš problem. Iznenadujem sama sebe i oštro ga pitam – Jeste vi trener? On odgovara kako nije i dodaje da žena kao ja sigurno ima pametnija posla za raditi u jedanaest navečer. Trebam reći – Tko si uopće ti da se miješaš u ovo? Uzmi svoju kockastu glavu i taj naglasak i odjebi u hadezeovsku vukojebinu iz koje si došao u ovu našu. Gdje ti je žena? Gdje su ti djeca? Što TI radiš ovdje u jedanaest navečer? Gdje su tvoja pametnija posla? I što to znači – žena kao ja? Kakva sam ja to žena, ha? Što si ti to, ajde molim te reci mi, pročitao iz mene? Otkud ti znaš gdje bih JA trebala biti u jedanaest navečer? Umjesto toga kažem – Molim vas, nemojte se onda miješati.

Okrećem se prema vlasnici. To što se visoka barska stolica može rotirati ide joj u korist; sad mi je već potpuno okrenula leđa. Stojim i dalje, ne odlazim, u glavi sam već natrag, kod kuće, ali ne ovdje preko puta, nego u svojoj dalekoj, kvadratnoj, tihoj kući na četrnaestom katu, na najvećoj mogućoj udaljenosti od sukoba i poniženja i podsjećanja da nisam. Ljutnja koja mi premješta crijeva je nešto što uvijek

nosim sa sobom jer ljuta sam na sebe, na to što nisam. Ovo što se upravo zbiva oko mene tek je tuga koja curi na površinu kao sok kad se na ono što ga krije primijeni malo sile. Gledam oko sebe. Nema ničeg osim veličine i praznine mraka velike prazne sale i Milesa i Marine. Crveno mi se izljujeva iz očiju po licu i po Mickey Mouse majici za spavanje. Jasno joj je da neću otići pa mi brzo kaže kako klinici odlaze ujutro i neka ih potražim ujutro. Trebam reći – I naravno da imaš plakat na Marinu Abramović. Ti si baš tip osobe za to staviti na zid.

Umjesto toga kažem – Onda ujutro!

Dok prelazim ulicu, u trbuhu osjećam bol i svađam se s njom u glavi. Boli me i u grudima. Otjelovljenje osjećaja nemoći. Neke ljude jednostavno nije briga. Majka me čeka, naelektrizirana od znatiželje. Kažem joj što je bilo (ništa) i koliko sam poražena i razočarana. Kažem joj – Neki ljudi su zaista neprobojni. Ona me gleda kao da sam luda. Na licu joj je gnušanje. Kaže mi – Znala sam da nećeš ništa napraviti. Ti nikad nikome ne kažeš što ga ide. Niškoristi. Sutra ću ja tvog oca poslati njima ujutro, a ako treba, zvat ćemo i policiju. Trebam reći – Da, osim sebi. Kažem – Da, ja nikad nikome ne kažem što ga ide.

Ne može se pobijediti jer ovo nije natjecanje. Ovo je štogod već je.

**IGOR
RAJKI**

INTONACIJA OGLASA¹

Naputak za uporabu: *čitati na podlozi zvuka utipkavanja tipkovnice na dijelovima oglasa, a bez njenih popratnih bockaja dok se snobvatno misli – kurzivom. U pozadini, pak, po mogućnosti osobne sinestezijske, čuti stalan, udaljen, ritmičan cvilež ljuljačke, gotovo: ljuuljačke, ljuuljačke, ljuuljačke...*

Može?

Hitno i povoljno, prodajem lijep, ukusno namješten stan 79 m², *potpuno čujno glubo doba noći preko tjedna, tek prividno proturječno, naglašava upravo samoću, u samom središtu grada sutonom, tik pred uključivanje ulične rasvjete, ulice su kanali za sprovođenje providne tmine, renoviran, za vedra praskozorja zna izgledati maketasto kao da je zamišljen za nečiju tajanstvenu, no privlačnu igrariju; zgrada masivne gradnje, prolaznici pustom nedjeljom oponašaju plutajuće dvotočke ili zareze, drugi kat trokatnice, ne odveć visoko, ipak još kao mali mogao sam gledati s prozora kako se moj braćak, baš kao preteča uzorka kiše, rastaće poput suze dok pada na tramvajski krov prije nego li se na njemu rasprsne, čisti papiri, vlasništvo 1/1, dvoipolsobni, visoki stropovi cca 3,20 m, ponekad ih pri naglom zatopljenju pljošti zajednički spoj mirisa ručka i vonjsmeća, izvrstan položaj istok-zapad, nešto stariji, često sam njime bodao razmišljajući, čim bi suton završio, hitao bih u spavaću sobu gdje je tek počinjao, prepuštajući mu se, miran kvart, kao da i zbilja zna zastraniti, park, ponekad se automobilski ispuh zna uvijati pločnikom nalik na titl i dizati sve do ploča s nazivom ulice kao da ga i on želi opet promijeniti, blizina*

¹ Jedvac sam čekao da prođe naslov, po stanu širila se klaustrofobija rečenica sužavajući mi kožu snimkom čitave šutnje.

tramvaja na uglu se, u toku dana, dogodi da bljeskut od nadzorne kamere infantilno prekrije zadnji slog reklame u otkup zla i raznih lokacija: banke, pokatkad gusta, jaka magla stvara dojam beskrajne ulice, i totalna bjelina pravi da se ne čini kako završava na uglu trgovine, često i šarenilo razgacanih mrlja od ulja na pločniku kad se isparkiraju automobili dočarava sličnosti s izloženim časopisima na trafici, pošte, o, moram si priznati, gole, poražene hladnoćom, ugrčene grane u kasnu jesen izgledom su iste onima u rano proljeće, ali kao da se tad pobjednički uspinju i kočice od veselja – jedino je, dok ih opažam, moja razmišljenost konstanta, bolnica, administrativne i kulturne institucije te svi ostali potrebni sadržaji zimi se odavde može namirisati snijeg prije pada, dok još uopće nije uočljiv ili pak čuti krckanje sigi s uličnih svjetiljki, a ljeti oslubljavati cvrčke u predahu između uzdaha ili zavonjati smrdućav zapuh psećeg dreka, spoj stare građanske nekretnine i modernog koloritnog uređenja, ne mogu odoljeti, jer se i bavim spojem osjeta u pojam za poboljšanje tišine, a da ne pomislim: atavizmirenja, originalno i šarmantno, pogled na ulicu i zelenilo, pri otapanju snijega teško je prečuti kako s krova preko oluka kapa na prljave brpice doslovno: sni-je-gov-no, potom komforna kuponica s bideom i jacuzziem, kompletno adaptirana, ponekad vodokotlić noću oponaša zvuk lansiranja prije negoli aterira u tišinu nova, još neraspakirana, perilica, događalo bi se da se kroza cijevi mijesha šum ulica i glasovi prolaznika, potisnut vrtlogom zraka dajući mi nezamjenjiv osjećaj sveprisutnosti, a za uštapa postoji časak noći kada je umivaonik pun mjesečine, sa sušilicom, suvremeno

opremljena kuhinja, živih zaigranih boja pločica, novih instalacija, jedva čujan zuj nape kao da je prevoditelj s pustoši i stišće me, upravo, šireći se u sebi intimaritelj, ugradbena suderica, hladnjak svi se proizvodi već u njem grupiraju oko datuma isteka, novi zamrzivač, običavali smo voditi ljubav na podu i stolu te bismo obostranim uzdasima, toliko istodobnim da nije bilo ni jeke štednjak s multiprogramskom pećnicom, dvostruki sudoper, praktične, pomične, police, idealno za obitelj s djecom prevladavali glasnu svađu iz susjednog stana, mučno zavijanje psa u noćima jake južine, glasan blebet djece iz parka, vikendom nerijetko ženski vrisak ili zvuk lomljenja metala pri prometnim nesrećama s ugla, dvije ba ha ha ha telefonske linije, centralno etažno ponekad mi se učini da ona još prolazi na lelujanju toplog zraka uz radijatore odrazom u staklima prozora plinsko grijanje, hm uopće ne znam točan broj utičnica i prekidača, klima-uređaj s vrhunskom ventilacijom, stilski, s ukusom složen, namještaj, i radni, masivan, čvrst, skoro protupotresan, stalan i tekstualan, više generacijski stol, jelovina, zajedno s netom napisanom pričom na njemu

PRAVILNA UPORABA IMPERATIVA

“Najprije kupi blokić!” sjeti se, potom ustanovi da ti je budnost stigla ipak i ovaj put prozirnim jutrom kao komovica, no usporedba ti nije nužna. Ne znaj više danu ime, a osjeti mu subotu! Dahni! No, ne misli

da si izronitelj na dah, to se ne priznaje u ovoj disciplini! Povuci si, smjesta, sjenu s kreveta prema kupaonici! Ne gledaj se previše u zrcalo da ti odraz *iskrivljen* snom, ne *napravi* stav, i nemaj, molim te, osjećaj da će ti lice ostati na ručniku! Onda, provjeri, samoživog od blizine smrti, oca: kunja na aparatu za kisik s nalijepljenim papirićem *Kupi mi mekan kolač!* Operi ga! Pozorno, zatomi osjećaj da će ti dodir proći kroz njegovo tijelo! Uzdahni! Potom ne uključuj računalno; tamo ne samo da te vreba zaključak kako svi teže istoj špranci osmijeha, ne samo da ustanoviš da ti je horoskop odveć sjajan, već i da ne osvijestiš da internet, suprotno težnji, nema gore, već samo dolje i dalje. Pomisli kako su znaci inje na tipkovnici pa odbij privlačnost! Ma! Odjeni se brzo, izađi van, ispruži si sjenu. Riješi se slikovita dijaloga odmah na početku, već na stubištu:

– ♀ ili ♀? – pita susjed.

– ♀!!! – odgovori.

Na ulici prema tramvaju, ne udiši duboko i južinu ne poopćavaj. Na stajalištu, ne maštaj, samo zato što tramvaja podulje nema, o idealnoj zemlji u kojoj bi ti ujutro besplatno došao fizioterapeut, u podne guru, poslijepodne psihoterapeut, navečer DJ, a u ponoć spermic vila već, već visoko primijeti kako tramvaj nasuprot podvlači

nebo prolaskom. U slučaju pak sivog dana, nisko spazi kako automobili taru zebru na pješačkom prijelazu. Kanalizaciju možeš uočiti poput mjesta za oglašavanje godišnjih doba: proljećem se skuplja pjenasta kiša koja kao da bjesni tek kad se prizemlji; ljeti, nalik na bar kod u negativu, zatvor smrdljivih duhova; zimi, bijeg pare kroz rešetke naglašava da se oblaci ne uspijevaju, niti tu, skrivi, a u jesen... Ma, požuri ući u tramvaj i začepkaj po mobitelu! Nije ti potrebno, upravo, odgovoriti, osobi koja hoće bezuvjetnu ljubav kako tek nagurava sebe u svoje najčešće pojmove: planalizira. To bi izazvalo besmislenu prepisku. Ne možeš objasniti da si pauza kojoj sad ne radi doticaj! Radije opazi kako u polupraznom tramvaju svi sjede, osim najstarijeg. Ne opažaj više već siđi s tramvaja u središtu grada, a zbog nagle buke, s odveć artikuliranim osjećajem “Koja je ovo, ono, Republika?” Iskobeljaj se kroz gužvu, zaslalomiraj. Nehotice osluhni! Možeš istodobno slobodno razlikovati klikćuće prosvjede od glasnih zvižduka udruga za zaštitu životinja, glasnu promidžbu domaće hrane uz bučno slavlje sponzora, no sve se miješa u samo jedan ton. “Smjesta po blokić!” Uslužnoj prodavačici ne gledaj isuviše u prekrasne grudi. To vodi u krivi zaplet, gotovo u osudu! Dok isto,

primjerice, reći o očima, vodi laskanju pa ne donosi sud kako se na vlasti osjećaja, jezična opredmećenost najviše bliži slici, baš kad i je potpuno pritjelovljena. Ukratko: plati i izadi. Pozdravi, ako je takva volja. Potraži mekane kolače. Opet slalomiraj po ulici! I nije ti obavezno javiti se na mobitel osobi čija bludnja, žudnja, sludnja ispred svih drugih osjećaja postaje trpnost pa uvijek ostaje nepromjenjiva. Isto tako ne razrađuj asocijaciju da si samo podsjetnik na njihovu želju za samozaboravom, da su elektronski poljupci nabijeni napetošću, ali nemaju otpor ugođe odbijanja. Ej, potom ljude, čekatelje na tramvajskim stanicama ne doživljavaj kao zid za potporanj vječnosti, oni su ti sada, prije događaj. Uđi u tramvaj! Osjeti strahotu masovne, zaglušljive, šutnje na okupu. Okreni se prozoru, žmirećke, tražeći novu riječ za zračenje – isprekidano, a stalno sudaranje zraka i sjena – u kojem gole grane brže lome svjetlost te na vjeđama ostavljaju montirane bljeskadrove. Pokušaj sa sjenjavanje ili suncovitlanje, ali ih ne nađi. Siđi u blizini bolnice pa hodaj po lišću posred pločnika. Koraci te mogu, ali nije neophodno podsjetiti na valove najmanjeg mora na svijetu. Uđi, posjeti majku koja leži u komi. Ustanovi: kao i jučer, kao i prije tri mjeseca, kao i prije pet mjeseci.

Potisni osjećaj dok joj brišeš znoj s tijela da ti se dodir odbija od tvrde, zgrčene puti, a zvukove aparata za održavanje života, ne pojmi kao ritam skladbe iznad svake melodije. I ne nasjedaj smiješku herojske medicinske sestre, nego odslušaj doktora s pažnjom kako treba čekati čudo. Ne prevodi si čudo kao nadu, kao plan, kao bodrenje, kao utjehu. Ne padaj najniže! Ne treba ti podudarnost s mislima. Izadi kroz formulu sinestezije: miris okomitog prostora jednak je usporednim tijelima! Vraćaj se od mame bez galame. Opazi kako, u mimokretnji, automobili prevoze odsjaje dana. U sebi, po želji, ali nije neophodno, intimno, osobno, proslavi 37. godišnjicu snimanja albuma koji su potpuno promijenili glazbu: Neu, Harmonia i Kraftwerk! Nazovi sve to šetnjom pa nadahnut mišlju uđi u cd-trgovinu! Stara, ali remasterirana izdanja. Kao da su opet nova, ne razlikuju se od recentnih. Svejedno listaj ih, potvrđuj dodir! Onda ustanovi kako su odveć skupa. Kao da su sadašnja! Ne pomisli “kako je glazba postala sasvim obrnuta književnosti. Snimiš album za par dana pa te spominju godinama, pišeš nešto godinama pa se ubrbljaju o tebi par dana!” Izadi bez pozdrava! Hitno nešto pojedij u prvom restoranu! Pristani na dnevni meni! Između zalogaja – kupus

za ukus, restani nestani i buncek za dobar tek – remiksiraj ručak. Zatim plati, odzdravi i požuri. Ne misli o prepravocrtnosti uskih ulica, tješnijih negoli za kiše, o pokornosti hoda u zaobilasku smeća koje, odbačenošću i zgužvanosti ipak ugodno narušava pravilnost. I ne trebaš popamtiti, no to je samo osjećaj da ti misao ostaje uvijek tamo gdje je i pomisliš. Samo osjećaj! Zađi u slastičarnicu, kupi mekane kolače, plati i izađi. Prodavaču koji se zalijeće za tobom s kolačima, slegni ramenima! Ne znaj tko ti glavu nosi! Idi! Slučajno, poslušaj vjetar u lišću dok otključavaš haustor. Ne zazivaj je li uvod zvuka kiše ili ga ovaj oponaša. Tek vjetronuto se osjeti, kamatari vječnost na postotku oročenog trenutka! Vrisni u sebi i zadrži začudnost hrvatske normalnosti. Uđi u stan, dođi natrag ocu! Spazi nove poruke pored mjehurića za kisik, za koje utvaraj da su interpunkcije između zraka: *baci smeće, pomakni kredenc, ubij žobara, izvadi iz smr-zavanja sarme, operi veš, prebriši kadu*. Neka ti to ne znači ponavljanje! Ne odvrćuj osjećaj, već učini. Zatim, bolje primijeti mrak! Pomisli kako samo tada lišće zadržava boju, dok je sve ostalo u tmuni. Ne uključuj TV. Ne samo da ti ne treba doći do novo kovanice kartelevizija, što bi s njom?, već ti ne treba ikakav žanr, a napose ne *dvije masivne stijene*,

krbotine starije od Sunčeva sustava, sudaraju se u svemiru. Njihov se smjer kretanja mijenja te Zemlja postane sljedeća meta. U zabačenoj zvjezdarnici dr. Lehman (Christopher Loyd) otkriva da prema Zemlji juri meteor... Probaj zaspati! Noć je nalik na crno vino, ali zane-mari usporedbu. Odašalji kratku poruku ljubavi dragoj osobi. Baš kao sada!

Osjeti zapinjanje izdaha dok odl-žeš mobitel te ne izušćuj, nego podrazu-mijevaj:

Znaš da bi pravo pisanje bilo sve dok nam sjena ne poklopi riječi onda ih prekriži svojim bljeskom te ih jasno dijagonalno iskida podijelivši ih očigledno u tamu i svjetlost. Kao da je uzvrat stvaranja.
Razum
iješ o
sjeć
aj
?

Zatim se svuci; pri tuširanju možeš pomisliti, ako hoćeš, da ti se dodir sveo na mlaz, i da si ćutiš kožu između protoka nalik na mnoštvo pojedinačnih *l*-ova, jasno nimalo *m*lazno. Potom popij čašu vode pa

utoni u san ispod pomisli: “Najprije kupiti blokić!” Batrgni se na očev dovik: “Zašto govoriš glasno? Dvije oktave više negoli je uobičajeno! Što, što si rekao? Ništa te ne čujem!” Ne objašnjavaj mu halucinacije! Obriši mu kremu od kolača oko usana, baci poruku *preslatki su više ih ne kupuj*. Ne nadopisuj *umri* jer onda to više nema veze s glagolom, nego ga položi u krevet i gledaj kako zaspiva. Osjećaj mu, na trenutak, natalendarsku pobjedu nad sentimentom, a sućut tek prema biologiji. Vрати se u sobicu! Ustanovi da su knjige same izašle iz polica na pod. Ne tumači nejasnoću – posebice što su sve zapuzale po naslovima i ostavile stražnje strane kao poknjižen put – dok vani zvuk jedva da prelazi tišinu tmine. Kao i prije 40 000 godina. Ostavi misteriju i pokupi ih ili složi, već po želji. Ponovo legni na vlastitu sjenu i okušaj se u snu. Preskoči i samu pomisao da se išta očekivalo od dana, ali osjeti potpunu lakoću vlastitog tijela u središtu okruženja njegovom težinom. Nadahtaj sobu! I da, nemoj ništa više od toga bilježiti! Ja ću!

Ja ću!

ornamentalna hrastova vrata, postavljena pod drvene grede, na njihovu dovratku ona je toga jutra duže negoli obično stajala, kao da je nešto zaboravila, dosjećajući se,

prije negoli je zauvijek otišla, ulazni pretprostor, poslala je poljubac, prostrani i komunikativni hodnik, koji je izdubio tišinu prostora..., uređeni parketi duž čitavog stana, sa zasebnim zahodom, sirena za uzbuđivanje zvuči pomalo izmodulirano, zuboboljno zavijanje Regoća ostavicom s boilerom, često se kroz nju miksa graktanje, gugut i cvrkut u jedinstveni nadzvuk kao da je spremište za vjetar manjom, radnom, kvrckaja radijatora, uvijek taj trenutak, kao da će prerasti u puhače djevojačkom o, nije li zanimljivo da duže osjećam protok dana baš kad su oni kraći sobom, i dvije veće, tihom odveć zapravo spokojnom i opuštajućom, skoro pa ti nokti rastu na očigled spavaćom i prozračnom često se olako može zamijeniti šum prometa ulice s valovima, jasno nikada obratno dnevnom, pogodan za odvjjetnički ured, poslovni prostor, strano predstavništvo i slično, suzvučje njena prigušena daba i prodorni miris tijela još me, natibo, sluđuje, prinjuškujem ga, atraktivna lokacija iznenadna glasna zvona crkve koji put znaju omesti mirnoću vlastita osjećaja i pobrkati tihosti pa se ne čuje je li misliš disati ili mirisati, no ne i nadbučiti, isto ponekad čine i zvijezde kad se vedrinom dokono zalijeću na pogled iznad telekomunikacijskih antena i krovova s ovjerenim dozvolama za prenamjenu nalik na samoubodu, s uvijek unaprijed izgubljenom, a za stalno, u buduće pronađenom konačnosti plus 10 m² balkona savršenih za suočavanje sa samim sobom u njegovoj ograničenosti; početak kiše po limenoj ogradi zna nečkati slub: kao sad već arhaični klik-taji mišem, poput praznih vrećica ili kolica na ulici, dječja ili tovarna? te 12 m² podruma, uz nusprostorije, bivšu

praonicu, povezanih sa stanom unutarnjim stepenicama. *Ma, uzane i klaustrofobične, nema tu mjesta ni za sjenu, prikladne su najviše za paničan strah, ali, opet, vječno vlažno i prohladno, čini neobičan osjet: kao da ti je dah uočljiv, čak i u potpunoj tami te parking mjesto u dvorišnom dijelu zgrade. Ponekad za alufolijske nao-blake i kiše ona, ne briše, ali nekako mekša grubost imperativnih grafita po zidovima sa združenim sivilom pločnika, zgrada i neba. Prije i poslije nje, po krovovima automobila otisci mačjih šapa, kao žigovi zvijeri, kao unaprijed gotove potvrde za kućne ljubimce kojima još samo manjka vlasnik. Drugi izlaz kružnim stubama od tikovine (kategorija spomenika!) vodi do stana. A, više je nelagodna, negoli jeziva ta spoznaja mijena godišnjih doba: isto vrijeme dana, isti prostor, ali uvijek različita svjetlost. Za uređenje je tek vanjska stolarija i fasada. Ogroman tavanski prostor ponekad na trenutak škicnem u celofanski mrak grada s njegova prozorčića; vodoravne boje na raskrižju me podsjećaju na povijesnu uvjetovanost, crna od noći, crvena od semafora, žuta od gradske rasvjete kao njemačka zastava pored okomite zelene od križa ljekarne uz bijelu od mjenjačnice tik do crvenog loga banke nalik talijanskoj rješenju imovinske podjele u tijeku, dotad za zajedničko korištenje s ostalim stanarima. Režu me – bole – te jarke – providne – zrake – dok odižem pobabane, ljušteće, krbaste, potrgane rolete pa ih – odzirkavajući – ponovno – naglo – spuštam. Moguća i zamjena za kakvo ograđeno zemljište, vrt za korištenje i trošnu kućicu, može i bez prozora – bunker, podmornica ili satelit ne dolaze u obzir! Samo, o da, negdje posve*

daleko, gdje jezik glasova nije razgovjetniji od muka te gdje mu riječi ne postaju odmah i refreni, slogani, transparenti, promidžbe, savjeti, recepti, cjenici, zakoni, prijeviti.

A sad svi zajedno! Jedan glasniji utipkaj za točku te cvilež ljuljačke i nakon završetka čitanja, skoro pa lju lja čke, lju lja čke. Lju lja čke.

Čuješ?

Ili tek ruješ.

**MAJA
URBAN**

PREDAJRON- MEJDENI

Završila sam devet utrka ironman distance.

Zašto to radim, zašto se “mučim”, zašto se odričem? Ili, zašto sam do sada to toliko puta ponovila? Zašto mi nije bilo dovoljno jednom to isprobati? Zašto mislim, tj. nadam se da neću ići i deseti put, ako ne i jedanaesti? Zašto ljeti peglam kilometre po najvećoj vrućini umjesto da u hladu čitam knjigu? Što je to što mi ne da mira i od kud mi volja? Na što mislim dok satima treniram? To su pitanja koja mi često postavljaju. Da bih na njih odgovarala nije na odmet popiti koje pivo za poticanje elokvencije. O takvim stvarima ne pišem u dnevniku.

JA SAM IRON MAIDEN

trinaest sati kretanja
upoznavanje zaboravljenih mišića
gelovi i proljev
izbjegličko spavanje
pehar na ruksaku
ruksak na meni
ja na biciklu
bicikl na brdu
brdo na kraju grada
na kraju jedne sezone
i periodizacije

14.6.2013. BALATONFÜRED

Pol jedanajst. Žderala se pizza i palačinke s nutelom. Spavat ćeš sa Szilvesztrom, Szilveszterom. Slatki je. Velika beba. Ima slomljeno rebro i neće se sutra natjecati. Stan je jadno mađarski. Šest ljudi. Ili pet i Benceova mala. Plivalo se u neoprenu i upoznala si Slovence iz Kranja kad si naopako obukla neopren. Zaboravilo se kako se zove onaj od hokeja. Cure su bile kod njih. Oni su mamuti. A one su bile mamutice. Taj isto radi u školi. A jutros si se probudila s LVP-om. O bože. Ne sjećaš se kad se išlo spavati. Iza pol 3. Lokalo se. Dva i pol sata do Fokabude. Doručak nije bio za raspametit se od sreće, al nije loše. Kriszta i Janó me strpali u auto, krenuli ranije. Pasta party nije bio kao lani. Nije bilo deserta. I iksiraju te. Al me prvom prilikom nisu iksirali. Pa si dva put jela. I feketića si dala malo da ti ga pogledaju u servisu. Balika ti je i magnezij ostavio. I ono za ak ti se probuši guma i pumpu. Kupila si si onu trakicu za čip. Tenisice su mi usmrđene. Dunavske. U depou. Bezalkoholno pivo se dobije uz klopu. Rezanci s orasima, makom, bolonjez, špageti s piletinom na tajski i penne. Nitko mi ne šalje poruke. Slovenci će navijat za mene. Kul. Misli na garden party. Što prije to odguliš. Prije ideš na garden party. Nije tako strašno hladan Balaton. Dalo bi se i bez neoprena. Kad bi se moralo. Al kad već. Je l. Pa ajde. Ipak je to četiri kilometra. Paradirala si u onom zelenom dresu. Idem spavati. Jedanajst sati prošlo.

(Feketić je moj bicikl, crn je, na mađarskom je fekete crno, a u Srbiji, to sam kasnije doznala, postoji i jedno mjesto koje se zove Feketić, na mađarskom Bácsfeketehegy. Navodno se u neoprenu brže pliva. Ja se ne bih znala izjasniti oko te tvrdnje. Volim plivati i meni samo daj da budem u vodi i da tom prilikom imam što manje odjeće na sebi. Plivanje je sreća. Plivanje u bistrom plavom moru je sreća najveća.)

NAGRAĐENA

u istoj sobi sam
s Updikeom
Carverom
Millerom
Ivankovcem
Nagulovim
gladna
nepočehanih leđa
neobučene piđame
ispisanog dnevnika
ali nagrađena

nakon subote
poslije poplave
feketić i ja
u Drenovcima

Ruskam kekase. U dvorištu. Okupan u toploj vodi. U daljini lavež. U blizini cvrčak. Ili tako nešto ritmično. Huzanić je imao napad autizma. I nisam siguran da je prošao. Ponaša se ko najljigaviji masni hercegovac sa kompletiranom zbirkom pripadajućih atributa. Ko da ide u svatove pojebat mladu. Možda čak i pred svima. Natakne one sunčane kupljene u Osijeku na izložbi. Ne skida ih kad priča s ljudima. Dođemo na servis. On nestane. Bili dvaput na pastapartiju. Jednom zapravo i na ostacima na kraju. Nismo se bućnuli. Ovaj je hiperaktivan. Ne zna šta bi sa sobom. I s Langijem sam se našo. Živi sa Zsófi na Kosztolányiu i išo bi na doktorat. Jebote. Danas svaki debil doktorira. Prevoducka nešto za navodno male pare. Nešto dosadno. A rado bi se malo uguzio u politiku. Jebote. Išlo se kompom, učenički, i busom isto. Előd je jako kul i kućica je kul. Kaže, baka umrla, tri nasljednika, pa se ne može prodat. Izgleda da zna Ladányia. Na faksu radi, matematika, fizika, doktorira u Szegedu. I posteljину i ručnike smo dobili. Došo Imreh András i kaže moje saučešće. Šta? Pa nogomet. Ma. Pa to se znalo.

(. Pobjedila sam. Huzanić je tom prilikom bio moj dečko, i on se natjecao. Kasnije je preimenovan u zlotvora. Spavali smo preko couchsurfinga kod nekog super lika i pri povratku pili gemište s njim u Veszprému, bilo je nešto čarobno u tom danu.)

Prvi doručak ili prvi dio doručka se odradio prije jedne novele i fejsiranog dražkanja mobitela. U krevetu. Jučerašnji desert za prvi doručak. Dečki su još uvijek vodoravni. Plivalo se u neoprenima, jebiga, valjda ću i ja. Na najvišoj polici iza lampe je debela knjiga na kojoj zlatnim slovima piše habibi. Kaže Igor da je to ljubav. Na arapskom ili na kojem. Taj Bruno je naporan. Neće ić s nama doručkovat dolje. Nego ide u subway. I jučer je htio. Al se nismo imali gdje parkirati.

Povraćen iz šetnje, oni crkavaju. Ide sad Igor kuvat rižu. Našo sam naše i njihov hotel. Uputili su me u trgovinu skrivenu na katu. A dolje kremice. Pa sam se namazo. A gore se kupio pifkan i sad se hladi. Sonja je dolje, ona lepa za koju mislimo da je bebisiterica. A femili je otišla u svatove. Tata je nastavnik likovnog i u ponedjeljak im počinje škola. I mama radi u školi i pisala je i ima objavljene knjige. I tata se nada da će mama opet pisati.

Za doručak divni baget. Ko iz reklame. Bruno nije htio doručkovati s nama. Nahranio se u subwayu preko puta kolodvora. A mi smo gledali. Pa još na kavu. Pa bicikle ostavit. A banane su se kupile bakrom. Puna šaka bakra.

(Živim u uvjerenju da prije utrke trebaš biti sretan. Zato idem lunjati i njuškati okolo umjesto da ležim i odmaram. Za mene je odmor lunjanje. Sretna sam kad lunjam sama, redovno nabasam na nešto što će me oduševiti.

Tu sam naučila što znači draftanje – dobila sam kaznu za draftanje, tj. za vožnju u zavjetrini. Za razliku od biciklističkih utrka, na dugom triatlonu je zabranjena vožnja u zavjetrini, tj. razmak između dva natjecatelja na biciklu mora biti minimalno deset metara. U toj fazi mog triatloniziranja se ja nisam ni znala, tj. bojala sam se voziti “nekome u guzicu”.)

24.6.2016. NAGYVÁRAD

Pol jedan ujutro našeg vremena, tu je sat više. Otuširan sam i haljinica je oprana! Imamo svoju sobu i sve me svrbi. I vešalica je tu. Dečkiće neke s biciklicima sam upozno tu dolje dok tražim zgradu, pričaju mađarski, već mi je i broj dao neki mali.

Bili na glavnom trgu, već. Čovjek zna kad je na glavnom trgu. Pa bulevar, pa molova benga, pričaju mađarski, pa OMV na čoši i to je to. U subotu ću umrijeti. Još kad sunce zapeče. Stara vozi luđački, uztrtari se, pa skrene bez veze. Vratili smo se prije nego smo krenuli. Osobna joj je bila u drugoj torbi. I tako ode sat vremena. Nemam u mobitelu kartu ovog. Sama sebi se čudim. Kako smo uspjeli napikirat. Stara je počela cvilit da je gladna. Da bi mesa. Pa smo imali pohod na mađarski mekdrek.

Na trgu našem osječkom dedeki voze put prijateljstva, Vukovar – Ljubljana, bicikliraju. pa poslikavanje.

Mislim da nisam ponio četkicu za zube. Mađarski mi je zarđo. Trebamo kupit banane. Tu ćemo se valjda klatit po gradu i kave.

Podne lokalnog. Sad ću pit smuti za koji možeš dobit koktel. Heh. Teta odnijela ono na čemu pišu cijene, al unicum 0.5 je deset leja. Stara je već

kupila neki okupacijski tanjur. Našli smo i rijeku koja je zapravo potok. Doručkovali s Orsi i njenim Péterom. Ona uči. Još i sociologiju studira, a završila je valjda mađarski i engleski. Ima wifija posvuda, a Vatai Miki mi piše da ne zna koliko se krugova pliva, tajna. A da na osvježeljima bude princip stolicu prostri se.

(Nekad pišem u muškom rodu jer je konciznije od ženskog roda. Jedan prijatelj mi je rekao da mu je to odvratno. Nije mi znao objasniti zašto. Slutim da kad to čita da mu se stvara slika mene u badiću, a pimpek mi viri. To ja vidim da bi on mogao vidjeti. Može biti da krivo vidim.

Nagyvárad je u Rumunjskoj, na granici Rumunjske i Mađarske, kome god sam se obratila na mađarskom, svi su pričali mađarski. Neću sad o Trianonu i Velikoj Mađarskoj. Stara je išla sa mnom, stara je psihički bolesnik, bila i ostala. I alkoholičar. Kad se danas priča o staroj, priča se o pokojnici. Ne komuniciramo i ne pričam o njoj ako ne moram. Ovom prilikom se napila za vrijeme utrke i nestala kad smo se vraćali kod Orsi i Pétera kod kojih smo spavali. Zaspala je na glavnom trgu i u stan se nekako uspjela vratiti iza pol noći.

Trčalo se, čini mi se 38 krugova oko jednog mini parkića, bilo je jako vruće, ali sam se osjećala kao leptirić. Pobjedila sam.)

ČEMU SLUŽE LEPTIRI

umjesto da si istetoviraš
leptirića
na dlakavi gležanj
zamišljaš da je
lavanda ili smilje
sreća
prvog i posljednjeg
leta

Prošlo sedam, pa CBA ne radi, pa smo u pravoj pravcatoj birtiji, pollitrica 335 mađarskih novaca. Blaževića i tog njegovog Pauka nismo našli u birtiji. Pa se krenulo. Nisam još jeo turića rudića. Nisam ispustio gume, al sam ostavio biciklo. Nisam se sjetio slanih tableta, jeboga. Mislim da sam vidio Jasminu Ilijaš, straga. Šmarne, császármozsa za klopku i natovariš onog nekog umaka od jabuke. Otplivucko sam, vozio nisam. Mislim da će dat da se ide s neoprenom. Iako uopće ne treba. Al ujutro će biti hladno. Samo koncentracija i samo polako, ali brzo. Nema zgodnih frajera. Ni zgodnih teta. Nisam bio na brifingu. Vata me ova pivčina. Kunjo sam da ne kažem spavo snom pravednika cijelim putem. Bili smo i u pohodu na lidl. Prijedeš tu granicu i – sve uredno i fino i kulturno. Al nema vrećica. Nose ljudi kutije. Ja nemam kutiju. Kaže Volf da ima neku kartonsku. Mislim da smo mi u najgorem autu. Eto i drugo pivo i s kono- barom sam se popričao. Sutra Volfiću rođendan. Ne znam koji. Moramo još smislit koje ćemo tenisice.

(Podersdorf je u Austriji blizu mađarske granice, pa spavamo u Mađarskoj jer je tamo jeftino, atmosfera zdravo socijalistička, ja mogu malo vježbati mađarski u birtiji s lamperijom i ima turića rudića – čokoladice na bazi svježeg sira kojih nema kod nas.

Ja sam pobijedila i rušila hrvatski ženski rekord. Bila je to pobjeda Volfu za rođendan.)

Ima još pršuta i dve vrste sira i kuva se tijesto. Nismo išli na raningsuši, malo smo bili na pivkanu u krasnoj onoj pivnici po kojoj smo njuškali za Uskrs. Prođirali po gradu. I završili u šparu. Otplivo sam cijeli krugić. Bio brifing, ona cura od jučer je Selma. Trebo je biti i neki doručak, al ništa. Paradiralo se u kupaćim po tranziciji. Sav sam si nadkurcobiljan. Došli su ujutro po nas i doći će i sutra i bit će neoprena, znam. Premda još kao nisu odlučili. Pridigli smo se u sedam, fino sam se uroko tableticom. Ljudi se dive Volfovom mobitelu kao da je moj.

(Tabletica poznatija kao trnoružica je helex ili normabel Trnoružica mi pomogne da zaspim snom pravednika. I da spavam. Nema ničeg drugog što bi me uspavalo u sedam navečer prije utrke. Previše je uzbuđenja i podražaja sa svih strana.

U Zagrebu smo pokupili Pauka. Imao je velike plave oči i otišli smo kod njega na kavu. Imao je meda, polizala sam teglicu, nije izrazio gađenje. Ne bih to radila da nisam osjetila da bi to mogao biti jedan kreten baš za mene. Baba Belinda je rekla da je kod njega kao u apoteci iliti kao kod njene mame, a ja sam išla na wc i tražila tragove ženskih stvorova u kupani. Nije ih bilo. Kasnije sam donijela vlastite ženske tragove, ali smo zube uvijek prali istom četkicom.)

1.9.2017. PODERSDORF

Olakšo sam se. Prvo za četrdeset jevreja. Neoprenske rukavice. Bacio se novčić za kacigu. Al kaciga bez kutije. Pa smo otišli. Pa smo se vratili. Reko, diskaunt i umjesto 250 sam se olakšo za 225 jevreja. Kad sam ju probo: jebački nenadjevivo apsolutno je to izgledalo. Eto. I broj se prelijepio na nju. Vozikali smo se i vidjeli tu trgovinu s biciklima, pa ajd da vidimo. Dečki ko da pojma nemaju da je trkica tu. Sad je pljusnulo. Vidim kišobrane. Stigli oko dva i kiša je već padala, billa, litrača čokoladnog sladoleda što nam uopće nije trebalo. Samo jedem cijeli dan. Fino se dremuckalo u autu. Uljuljkano. Krenuli oko sedam.

Ove godine su crveni cekeri i možeš birat hoćeš crveno ili bijelo vino. Šmarne pojeli. Već sam i bananu spasio iz smeća. Taj šator se nikad nije koristio, u kojem spavamo, iz intersporta, nedavno kupljen, marka nepoznata. Jedemo Vicine šmarne, on je pojeo biftek, pa mu ovo nije baš. Izgleda da će vešalica spavat u autu. Ne paradiram u baltazaru danas. Danas žuti šešir. Evo i tombola.

Samo smireno. Sad mi se već kaka. Al tombola. Misli mjehurići, misli plavo. Kaže Pauk da je njegova kaciga bila 300, bez kutije. Tu na expu imaju casco kacige i te imaju kutije. Al nisu tako jebozovne.

(Spavali smo u šatoru na parkingu. Bila sam druga, ubola neku lovu, nakon utke masaža, maseri me se sjećaju od lani, sve Mađari.

Pauk. S Paukom sam se spandala tog ljeta. Bili smo skoro tri godine zajedno. Skoro sam se preselila kod njega kad je kupio kućicu kraj Zagreba. Al onda mi je dao nogu.)

DOBIO SI JEDNOZUBI OSMJEH

kad sam ti dala deset kuna
da daš dedi pred konzumom
došlo mi ja da plaćem
i da grlim dedu
trpala sam stvari u košaru
možda je neki dio mene znao
da nam je to posljednji podvig

31.8.2018. PODERSDORF

Eto nas na kavi austrijskoj, ja to ne pijem. Imamo u termosici kavu, a termosica je malo ubuđavljena od nečeg prije. Pa je i kava ubuđavljena. Od nečeg prije. Sinoć tu došli, šatori, došo frajer da se ne smije, otero nas. Pa mi malo dalje pod neko drvo. Na ledini. Došo ujutro drugi frajer. Od nacionalnog parka – da jao, joj, ne može to tako, ne smije se, kakate, ostavljate smeće.

Došo nam i Leo. Sad će se pit neka skupa kava, jebate melanž za 3,70. Malo je padalo noćas. U redu je bilo to šatorsko spavanje. Izgleda da će se danas spavat u Mađi. Navečer će padat i u subotu, pa, je l. Počet će mi ovi ić na kurac. S kombinacijama. I ja ovo, aj ono, vako, nako. Nakrko sam se sinoć Nadinih štrudli, krumpiruše. Aj da ne pada na biciklu, aj da ne pada. Sad nam je sunce i vjetrić. Konobar priča mađarski, pito sam ga. Ima na oba uha slušne aparatiće.

Nakrkali se šmarni. Baš jako, uf. Bile su dobre. Dečki otišli u trgovinu. Cijeli dan neki kurac jedemo. Štrudle na štrudle. Napravili krug na biciklu, krug plivanja. Bilo je baš mirno. Nakitila si se sad na šmarne. Pa izležavanje na plaži. Neka teta Erika izgleda opasno, ima opaki bic. Misli se da je Mađarica. Nada nam je prehladena. Ko da je malo živnula. Jer idemo pod krov spavat. Bezgać sam u prljavom

Baltazaru i kratke hlačice. Proglašavaju dječicu. I moro sam dat tri novčića za čip. Ruksaci nisu loši, može za trail. Nije nemoguće da ću u ovom dresu.

(Opet sam se pričala s maserima, sjećaju me se od lani i preklani.)

Nada je moja prijateljica planinarka koja je bila u ulozi našeg fotografa. Kišu je odlično podnijela i nije se žalila, sve joj je bilo super. Nada je super. Svaki put kad se vidimo napravi božanstvene štrudlice i donese ih u kutijama od sladoleda. Čak i kad idemo u kazalište.)

13.9.2019. ALMERE

Prepertralali se žniranci na najkice, dva bidona maltodekstrina će ići. Nisam se još smislio je li brufen ili tablete. Bili na Jurinom brifingu, pokupili njegov broj, sreli malog Pauka i njegovu mamu. Ja u plavoj haljinici, ja cirkus. Fino smo spavali. Tu kod Berta je kava na patrone, može. Reko bih da sam prilično opušten. S obzirom na obzir. Prošetali se do expa i nazad. Sad ćemo ići biciklima, nazad pješke.

Dobiju se crveni ruksaci, relativno mali. Oblačit ujutro rukave i rukavice ili dres i rukavice. Bit će hladno kad izađeš iz vode.

Ajd da nema problema s biciklom. Počevši od guma, pa na dalje. Da se ne usereš, ne upišaš, da nema problema sa želucem, da ne bljuješ. Isto tako i za Juru. Da nema ozljeda, da ništa ne boli, da ne bude padova, bez kazni, zalutavanja.

Spreman sam za spavanje. Uljepljen. Teto-važe idu na ruke, na nadlaktice. Prošlo osam, ukrko sam se: čokoladno mlijeko na kraju, predivno hladno. Losos, ajme. Pa neki umak, ja mislio da je juha, funkcionira ko juhica. Kus-kus, tijesto, lazanje, piletina, ajme. I sasvim pristojna glazba, za zasjest. Juro otišo po škodilaka i razvezo nas sve. I kruha i putra, divota. To se mrknulo, napravio sam si sendvič. Tako. Da imam. A žurba. Voda 18 stupnjeva. I bananu sam

našao na cesti. Aj sad. Super ćeš trčat. Doktor nije vilicu znao spojiti nazad. Na bicikl. Pa panika. Kaže Juro da je miran. Naš Bert nije bio doma kad smo došli. Malo ga pričekali. Aj spavat.

[

(Ajronmen u Almeri je najstarija europska ajronmen utrka. Nakon utrke uz losos i svu ostalu hranu sam pričala s dedama koji svake godine vjerno dolaze na utrku. Objašnjavala sam im kako je jako glupo to što mi radimo. Svi ti pusti krugovi koje vozimo, sva ta skupa oprema, sve te masne startnine! Navukli smo se na nešto što su glupi Amerikanci marinci izmislili uslijed svog nadjebavanja. Samo se Ameri mogu tako glupo ići nadjebavati, a mi smo još veći kreteni od njih jer se godinu za godinom ložimo na to.]

LOVRE
PETRIĆ

TI SI PETRE RIBAR PA NA MOJ ZNAK KATAPULTIRAJ TU RIBU VAMO

Jarki ide reno, o! Zrak amorala, a gužva luđačka muči vesele.

“Se vidi?”

“A ne. Jihi!”

Svinja: “Režim? Gajim zlo! Govno!”

“U, tama! Je li moguće?”

“Ne”. Tila životinja mirišu.

Ćeno: «Tarasi sa varkama lagano!»

A pulence piva l' ga...

Nage tuke zibaju tila po parku.

“Ej, okomita!... Pusa!... (...) Žirafa, sagni se.»

“Još ima lufta, krte”, som.

“Ćo, i nama!” tona galebova lunja zadisano: “Doma! Vitar!...”

Van joj certifikati vokativoliki bukte titravo.

“To!” pile mobitelon zove jarušinu: “Pitala ‘o’kle idemo?”, rekoh: ‘odanle!’”

Rat šema.

“Zakreni, zid!”

“...em slan em masu zaj... e, bog. U renolu ti?”

“Granate, mòre, dileme i sni. El' b' mes'ne? Ka čir, eh, te gotove tu? Pivo?”

“A, š'o? Oso, kuri! Đaneri”, sri' venjaže rak, “još da su sanili lavu, caru...”

Kaza mišo, jedan masni brk: “Sirota, lupi!”

“Namin se uludo pope. Ruši tabor!”

“Kako donde? Vozu ga rapidna... kol'ka to kola??”

Puži lecnu se, cile beče tuke, plovi perad arijon.

“Ima civki tu!” No *ni la parade mord ni la position vaudra*.
Guda: “*Saved am I!*”
Dan uprega bahato, lipi daske naokolo budaletinama.
“Koja?”
U ladu bakalar: “Ta!”
Salte maže jednorog u letu, vozi nebesin ka man’t,
a rano za krstiti se.
“Aj i ti ća! Miks line s otvorenon i o famican ujedno
ovišanon ekstazon. Gaj ide na kvasinu beskućnički.”

“...Bi? E, sinu bogata zamisal!”
“Govori. (...) ...Svašta. *Das Ende?* Je k****!”
“Čipanzo, kite se da za bonžur kiks rabe gladak.”
“I nek’ će”, ružogene ciklame na pola mola mirišale,
“baketat!”
Animalski miks uz orkestar:
“Ama gô nabi’!” šutne.
“Prestani, u *****!”
A mak: “Sada naselite dô!”

“O, neuki skote”, tica, “Bu!”
On lita, lovi on čigre. Ne uspivajući to nadić, on uvati
čeljad okatih i iza pita:
“Ćo, meće nogu divka, ki’ lûk ide, remeti. Na metar
baci po san, od amen navíše: bosonog onaj ulje, ti
varpu i ratni top.”
Jaka kazna, pičku materinu.
“Mjau. Jučer... au!”
Tako ubiru ti divovi loši mučene; ne risa.
Na krokodile, jaši!

“Nol’ki cilj?” puškar mislija.
“Dap. A ne, ti si. Vidi elipse!”
I dobro; fant, nakošen: “E, ježa kroko tare!” (A valser
dulji, cvrči.)
Ne ću.
“Tuka’ me juče’ suv orkanak.”
On ću – bol (oko).

“A nazovi...”
“E”, čuvari pandi kažu, “uža kidnapira, vuče i voza
naokolo bučno. Ka’ na krovu se čuje!”
“Mak!” utučeni črv cilj udre.
“Slava. Era”, to kor kaže, “je ne šokantna... *for bodies
pile*. Idi!”
“Visite!!! Napadaj, il’ si mrak!”
Šuplji ciklon iša, je li, dok orkana sirene ne ću.
“Mišo, livo! Vidi tu ribu okatu...”
Are čuju: “...ajmuni reta...”
Muk.

“Čipanza, kakaj po tintari upravitelju!!!”
“Ja nogon osobe šivan, nema do nas opica, brate.
Manite me, redikuli kakvi’ dugo neće moć; a ti, pazi
ih!” i tako dalje čitavu noć i dan.
“Otiću ja, vi psu energično i volatilno ubacite toksik
u... eno ode!”
(Tilesa na daskama.)
U inat serpentu šiba nogama. Rat se kroz uski miks
laminata te kabela širi malo-malo pa — ne malkice,
nego žurečke, nikad algebarski, kružno, baza deset

i 'ko zna.
Pičke jedne... "Sad!"
At: "Šav sirov!" ogласi maza ta. Gô buni se i bik čin
ćuk se buni sav.

Kane dijagnoza: "Tšk! Eno naši", vô, "onde junaci!"
"Ma foi, non!... E, rov!" to se nilski maći tija... e, sitit
(srk!); a zona ratna.

"Makni se!" beni. Zovu tel.

Ugor: "Onde ježa metla satrala ka budalu."

"Aj OK."

"A manite lad! Ubolo ko... a nek' sad i pilot...?"

Aha – bager!"

Puna dima deva sad u gardu: "Av!"

...?"

"No, it is."

Opalin dromedara palinon.

"U, tikvica mi!"

Noji radārē: "Pî, vol! Peku te čebelice, sunce ližu!"

Pâ lokot, a klokan: "Di para guzove?" Dno. Dok
akrobati šure, po podu luesni manipulatori. "Skrbin
sam, nade još ima."

Zakurac; "Uvalili nas u..." sad šojka.

Režanje, vir sirena, đir ukoso o'ša.

"Ovi put evo *together*, i čak *ensemble*, *insieme*", lider
ometan argitulon: "E, rugobe!"

"Ja, *zusammen*, *als mediziner*", kaza meštar.

"El' nad... oho, ker, omeđi!"

"El', koala, ti puniš? Ura je."

"Vozno. Leti!"

"Bome lipo, tovar ti tetku!"

Bik i' lovi tako vitak i fit.

"Rec' joj: 'navrati vamo do nas', i da za nju lav obe
lagano tamani."

"Oć'mo se trkat? Ful, a? Mišo, jes' in ga?"

Safari žasu.

"Patimo. Ko je ukra, popalit", u'ja bi zeku te ga na
glavi pecne.

"Lupaona, galama?" krava sisara, "To neću!"

Širi: «Manji, to vi žalite?»

"Neću gomile jama tu!" on – vô – gol, "Zmija gmiže,
ranjiv si, hijena! Idi!"

Vesele se, viču: "Mak čađu..."

Lav žuga: "Al' aro, makar..."

Zoo neredi i

KRAJ

LARA
MITRAKOVIĆ

10 STVARI KOJE ĆE ME UBITI

1. AKVAREL

sanjat ću danima kako te vodim na more
kako te držim za ruku i pokazujem
kažiprstom
to je ona boja koju ti pokušavam objasniti
mjesecima
to su one riječi koje ti prešućujem
ona točka mira
ona točka mora
u kojoj ti priznajem
da sam predugo čekala reći
volim
i kad ti kažem akvarel
skidam odjeću
skidam sve slojeve kože
to su tvoje oči
u koje ulazim kao dijete
na najdražoj plaži
prekriju me valovi
i više ne moram govoriti

2. ZRNCE

sada smo na plaži
i sve je gotovo
ne mogu nas naći
jer za nama ne ostaju tragovi stopala
kažem ti zrnce
gledaj kako je malo
ovaj pijesak će nas pojesti
dali smo mu sve mamurluke
naša prezimena da nas izbriše
da ostanemo samo gola tijela
i kad ti govorim o sebi
to je kao da ti govorim o najboljoj prijateljici
koju sada viđam svake tri godine
znam tko je ali ne znam više kada ujutro
doručuje
ne znam na kojoj strani kreveta spava
ne znam koga je jučer sreća na ulici
ne znam zbog koje je pjesme posljednje
plakala
zrnce kažem ti
to ćemo postati na ovoj plaži
samo dio pijeska koji nam prekriva stopala

3. SRCE

ubit će me ovo moje ludo srce
otkucaji u zoru kad te nema
prazna polovica kreveta
snovi u kojima si samo poruka u messengeru
slika na kojoj ti je zamučeno lice
i sve što mi pokušavaš reći je glupo
ubit će me to srce koje se ne smiruje
kojem ne odgovara nijedan položaj mog
tijela
kojem više ne odgovara ništa što nije tvoje
onda sjedimo tako na rubu kreveta
moje tijelo i tišina sobe
i sve što mogu napraviti je
sjetiti se da smo zajedno odlučili zaboraviti
i da nas je progutao grad
u kojem nismo mogli biti stranci
grad koji mi je zauvijek poremetio otkucaje

4. IMENICA

zagrebu je preostala samo jednina
zato me bole imenice
sve su jednina: porcija, jastuk, tišina, zima

ubit će me jednina
sve te imenice u kojima sam
i s kojima sam sama
teže je nego rastavljanje na morfeme
ostane samo me
mene me
bez tebe

5. HRVATSKA

ovaj način života od 8 do 16
ovi jednaki ljudi koji samo dolaze u
čoporima
ti razgovori od istih rečenica
ubit će me dosada
politika i televizijski program
ubit će me Hrvatska
sa svojim livadama, morima i brdima
svojim nedovršenim cestama
tvojim neposlanim porukama
ubit će me jer više nema ničega novog
i gdje god da zagrebem sve je isto
i sve sam već upoznala
zato kad ti pišem poruke u bilješkama
(nikad nikad nikad ih nećeš dobiti)
zapisujem:
*Hej hej svi ljudi su mi dosadni
A ti me fasciniraš kao što
Djecu fasciniraju gradilišta*
ali ubila nas je Hrvatska
sažeta u jedan grad koji obećava
život od ponoći do 6 ujutro
ljudi koje smo upoznali
naučili su nas
da prelazimo cestu neoprezno
i više nikome ne vjerujemo

6. ŠALICA

jutro u kojem se ogledam u dnu šalice
strah od gatanja –
neki dan me zaustavila ciganka u prolazu
Cibone
htjela mi je proreći budućnost
a kako da joj objasnim da se užasavam
dosade
i da ako te već moram sresti
ne želim znati ni kada ni gdje
želim da me ulovi onaj strah
pred skok u more s visine
sada me plaše oblici u šalici
ovaj dvoglavi pas i neka krava na polju
plaši me i neko oko na samome rubu
ne želim da mi nešto otkriju
a najviše plaši ova kuhinja u kojoj
ponovno sjedim sama

7. PRETPOSTAVKA

pretpostavka da si s nekim drugim
da beskonačno pričaš i da si sretan
pretpostavka da joj puštaš iste pjesme
i da se ona ne smije, da ti prolazi prstima kroz
kosu
pretpostavka da te ugušila moja patetika
da te odbio moj način djeteta i nespretnost
u rečenicama koji bi trebale značiti nježnost
pretpostavka da se ujutro ne budiš sam
još gore: pretpostavka da to traje već neko
vrijeme
pretpostavka da ćemo se sresti
i neću moći sakriti izraz lica
ali najviše od svega ubit će me pretpostavka
da ne postojiš takav izvan moje glave
da sam sve to samo izmislila

8. ODGOJ

nisu me odgojila ulična svjetla žamor
rasla sam između masline i lavande
predodređena da budem mir
ali češće se osjećam kao lunapark
šareni ringišpil uvijek neka druga pjesma
govorili su mi isto što i drugima
na iste načine zalijevali gnojili
od dvanaeste godine proklijao je korov
više nisu znali kako me braniti od nametnika
nisam vidjela vlak do svoje pete godine
nisam se vozila autom duže od pola sata
nisam bila u drugoj državi
nisam se vozila na pokretnim igračkama
u šoping centrima nisam vidjela maskotu
mene su zabavljali brodovi preskakanje
koluna na rivi dana u vrtiću lastike
ne mrzim zimu samo zbog hladnoće
zima je samoća zima je stepenica
koju umisliš zima je klecanje koljena
zima je devet gladnih mačaka
a nijedna nije tvoja
ni ne voliš mačke
nijedna otočka zima više nije moja
postala sam grad sa širokim ulicama
zamjeraju mi jer sam šarena
jer sporije hodam živim
duže i nježnije volim
kad procvjeta lavanda

ležim na kamenom bloku uz prugu
brojim vlakove sa svakim nekamo ode
jedan cvijet jedna vrećica ružmarina
jedan poziv na jeziku bez dijakritika
jedna pjesma koju moraš zapamtiti
more je postalo rijeka plaže livade
ja sam ostala ista svijetleći ringišpil
u drvoredu lipa još učim prelaziti zebru
kad je crveno još uvijek nekad čujem
zavijanje jarbola i trubu
koja najavljuje izlazak iz luke
sada je vatrogasna sirena
prve subote u mjesecu
uvijek ti poželim ispričati ovo

9. ZID

taj zid u mojoj sobi u koji gledam
kad ne mogu spavati
platno je projekcija različitih žanrova
nekad su na repertoaru horor filmovi
u kojima me ganja biće iz mraka
(to biće sam ja to biće sam ja)
nekad su to romantične drame
kojima se uspavljujem
nekad tu to beskonačne scene prirode
iz najboljih dokumentaraca
vrhovi planina na kojima mogu vikati
dubine mora u kojima napokon mogu disati
nekad nas odvedem kući, odvedem doma
ovisi što ti zvuči toplije
napravim svoju verziju filma before sunrise
ubit će me taj zid sa svojim titlovima
jer sve što skrivam i sve što se pravim da ne
vidim
izgovaraju likovi nastali u mojoj glavi
daju mi glas i onda ispisuju comic sansom
da barem izgleda zabavno
možda sam trebala reći da mi nije važno
možda sam trebala

10. LIŠĆE

uskoro će jesen
a ja ti neću moći govoriti o lišću
o tome kako je Zagreb tada najljepši
grad miriše na poeziju koju oblačim na sebe
kao prvu jaknu, zaogrćem se jeseni
i krećem
pokazala bih ti grad onakav kakav ga čuvam u
sjećanju
dok nisam poznavala njegove ulice
dok je svaki dan bio pustolovina
na posebnim mjestima puštala bih ti pjesme
koje su mi omogućile da srastem s njim
i postanem velegrad, tramvajska pruga
koju poželiš pretrčati
ali mi smo zapeli u ljetu i ne znam kako te
uhvatiti
možda si prebrz za mene
možda si prespor
a pokazala bih ti kako grad tone u san
točno između moga ramena i glavnog
kolodvora

JOSIP
ČEKOLJ

RUKOVET NOĆNIH PUTOVANJA

NOĆU, U INTIMNOM,
POLUGLASNOM RAZGOVORU

noću sanjam uništene bregove, vatrom ili vodom,
vrane more,
u krvavoj noći budim se u bunilu i podsjećam se da
je dom još zelen,
intimnom ispovijesti samom sebi priznajem tajne
zakopane u špilji iza srca,
poluglasnom šaptu iz stabla breze predajem svoje
najveće strahove,
razgovoru s bogom pridajem značaj kao razgovoru
s pčelom,
sa svrakama u pogrešnom gnijezdu treba
postupati sporo i odgovorno,
samim nasrtajima ne postiže se ništa osim nasilja,
a njega smo već previše osjetili,
sobom se nemoj previše baviti noću, to
su najopasniji sati, tihi rovci među našim
korijenjem,
nikako nemoj pisati pisma u tim urama,
vražjim vurama, istinite riječi uvijek su ujutro
pogrešne,
ne grizi se kad vranom pošalješ šuplje drvo,
neukoričenu knjigu, nijemog pijevca,
mogu lagati koliko i pisati, mogu šutjeti koliko i
stvarati,
zapravo na isteku dana, osjećaj je ionako uvijek
loš,
logički ispadam neuspješan stvor, neispravan
proizvod,

opravdati brzoplete riječi teško je kad nitko ne
sluša,
zašto se truditi kad na kraju močvare ne čeka ni
jedna duga,
u košnice odlaze buduća djeca, ožalošćena
ljepotom poroda,
posljednje riječi prije svjetlosti uvijek su vriskovi,
plačevi, naricaljke,
vrijeme je već istrošena tema pjesništva i više nije
pametno širiti joj haljinu,
toliko je dana već prošlo, dana koje nismo nikad ni
pomirisali ni dodirnuli,
uzrujavam stare drvodjelce svojom šutnjom, prave
mi raspelo iz ljubavi,
zbog izumrlih vrsta životinja još se nadam
zagrobnom životu,
ljudske ruke ionako su grane bez lišća,
gluposti služavke, smrti zahvalne

MNOGO GODINA KASNIJE

mного puta ponovim istu riječ prije
spavanja,
godina je prošla prebrzo, nestala u padu upucane
divlje guske,
kasnije ćemo se dogovoriti tko je zaslužio večeru, a
tko glad,
pred bogom oduvijek sam bio šutljiv, sklanjao sam
se da me ne pogazi,
strojem za molitve ne može se napraviti vjernika,
ni pjesnika ni sretnika,
za nekoliko naraštaja možda ponovno budemo
vinske mušice,
strijeljanje nam nije ništa novo, posebno od
vlastite ruke,
pukovnik je moćna riječ, postoje moćne riječi, one
od kojih osjetimo trzaj u dlanu,
Aureliano postaje nepomična stijena na Jugu,
onemoćao starac koji je propustio mladost,
Buendia mu je ime na bespućima elektroničkog
mora, kad traži srodnike po vinu,
morao je napustiti katakombe ispunjene knjigama
da otkrije život izvan listova,
sjetiti se udahnuti jutarnju svježinu prije nego je
ruka znala pisati i graditi,
onog presudnog proljeća bio sam još dijete, sad
sam nadrastao sve svoje mučitelje,
dalekog dječaka bez dara proroštva napustile su i
ribe i sirene, kako je krojio tako je parao,

popodneva bez kave i šećera popodneva su bez
prijatelja ili srodnika, tužna popodneva,
kada smo mogli rađati karamelizirana jutra, nitko
nam nije rekao da smo tvornice,
ga je osobna zamjenica u genitivu, zapamti je po
pitanju *nema*, nema ga,
otac je šaka i sjekira, gospodin s bijelom bradom
na fresci, rasplakana obala,
poveo sam šumske ptice u svojem naručju na putu
do grada, čuvam ih u ladici,
da me podsjetite na jutra kojima pripadamo, kojima
se vraćamo najkasnije smrću,
upozna jedan dječak vlastitu prazninu i više nikad
se ne nasmije, takvo dijete treba izbjegavati,
led ne može postati topao ni kad ga voliš, valja
iskati iskre koje možeš pretvoriti u požare

BUDUĆI DA SE OČEVA PORODICA ZVALA PIRRIP

budući dani ovise o financijskoj, psihičkoj i fizičkoj
spremnosti
da se otrgnemo iz gnijezda, da zamahnemo
krilima dovoljno jako da
očeva uvjerenja, povjerenja i zavaravanja budu
uznemirena kao muhe pred pljusak,
porodica se rastapa kao sladoled u srpanjsko
podne, više ne zna na čemu počiva i što
začinje,
zvala je mudrace i proroke da joj pojasne što joj je
svrha, no stropoštala se stubama povijesti,
Pirrip porrip poropip rodopip mrmljala je sama
sebi, zaboravila je svoje ime,
a oštro kamenje kotrljalo joj se leđima i buka
neizvjesnosti udarala je po ušima,
moje okrunjene ptice žive drugim životima i
jedine će preživjeti promjene,
krsno ti je ime nepotreban rep, zahaklana
sjena,
ime prezime mjesto rođenja mjesto
boravišta,
bilo je ključno dati ti znamen, uteg prethodnih
naraštaja i zemlju širokih trnina,
Philip propovijeda s križa, glava mu visi ispod
nogu i ozdravljuje prokonzulove žene,
nisam brojao grijehe prolaznicima, oni su naše
voljeli zapisivati i nabrajati pred oltarima,

znao sam da Phillip još obilazi pekarnice svijeta da
nakupuje dovoljno kruha za sve gladne,
u košarama ih vuče i ispituje Isusa kako će
nahraniti sve te koji ih čekaju,
svom neispavanom ljubičastom licu približava
ekran mobitela,
djetinjem smiješku gromoglasnih nebesa daruje
suzu,
jeziku deset zapovijedi dodaje *prevedi*,
iz stakla iskače crvenilo,
obiju ploča noćna mora, Crveno more,
riječi gutaju slanu vodu, utapaju se pjenom
luđačkih valova,
skovati ime treba iz početka, iz korijena velebnih
stabala lipa, obiti bravu zelenih vrata,
nikakvo polje predaka nije potrebno, ni njihovi
znakovi ni njihovi grmovi,
dulje se zadržao Phillip u jednoj birtiji na kraju
svijeta i postao kockar
ili običan redovan gost na šanku, uz košare
pljesnivog kruha,
jasnije su mu sad strašne rupe na dlanovima i
stopalima,
ime mu je uzalud bilo pozvano i odzvano, sad mu
je zapleteno među zubima više
nego ostaci hrane, sjetio se nečeg ostavljenog
poput porodice, jednostavnosti ribolova i
plivanja,
Pip su ga prozvali na koncu svijeta, stari Pip,
oronuli Pip, jadni Pip, budala Pip, naivčina
Pip

U MOJIM MLAĐIM I TANKOČUTNIJIM GODINAMA

u lipnju sam izgubio baku dok je još bila živa,
mojim ranim trešnjama prošla je tuča
razočarenja,
mlađim krhotinama sebe pridavao sam blagu
naivnost
i vječnu potrebu za ljubavlju, da budem iskreno
voljen,
tankočutnijim krhotinama sebe zamjerao sam
neodlučnost i strah,
godinama smo se mimoilazili i tražili, uvijek smo
opraštali u zamjenu za prividnu ljubav;
otac moje mame umro je kad sam imao petnaest,
jedini djed kojeg sam imao, on
mi je usadio poneku vrlinu, i bezbrojne priče o
komunistima i gastarbajterima,
dao mi je i previše i premalo, svojim odlukama i
postupcima dao nam je primjer, neizrečeni
savjet kako vrludati životom i više vjerovati
životinjama nego ljudima, vjerovati u šah i
boga;
na lažima i ugrizima pucketaju svađe i kidaju se
veze, poneki krijes pojede cijelu kuću, svijet
koji se upoznaje običajima, koji se održava
običajima, kavama i kolačima, novcem i
zagrljajem,
u grumenu užegle boli od nepravde bukne i
razbukti ljetno nebo, i više ga ništa ne može
zašiti,

mislina trgamo noćne cvjetove, kidamo
danje slike, odluke koje prevrćemo krckaju
parketom,
često se sjetim kratkotrajnih ugodnih bljesaka,
kad nismo znali da ljubav nije bezuvjetna,
ipak
vraćam se kiši na vlatima trave, mačkama u
naručju, djetelini na dlanu i na koncu samom
sebi

JEDAN OD STVORITELJA SVIJETA

jedan mrav podiže naranču,
od ljeta do ljeta naš grad stoji samotan i vruć,
stvoritelja ugljenih cesta izlili su u spomenik,
svijeta središte draška maštu, pripremi šatore i
štapove,
nepregledni putovi i putevi su ispred nas, nama,
djeci bez svojeg jezika
i svojeg naroda, može li rodni grad oprostiti?
može li prihvatiti odmetnike?
mudri starci za nas postoje samo u knjigama, još
jedno razočarenje prelaska iz djetinjstva,
Ocean se nudi kao jedina strašna sila koja upravlja
svijetom, jedini bog s fotografija,
bliski divlji psi lutaju šumama pred malim
selima, njuškaju naša groblja orošena
bespomoćnošću,
rođak je riječ koju voliš ili ne voliš, krv na koju nisi
pristao, rođak je ono što si ti mogao biti,
velikog događaja u životu zapravo i nema,
ugodnije je i zanimljivije iščekivanje mrava na
stazi
i poroda pastelnih boja kad se sunce nametne
mraku, ostati zdrav ovdje i sada zahtjevno je,
moćnog poretka prirode posluga smo, ali kultura
nam vuče, siše i grize prste,
Tikurura piše na vratima prašume u koju
spokojno ulazimo, dječje ime dječjeg jezika,
često je to jedini sustav koji priznajem, sve ostalo

su krivnje i obmane,
obilazio sam kuće i hiže od kojih smo potekli
zelenom krvlju,
svoje srodnike i krvnike poštivao sam, riječju i
tamjanom,
podvodno polje mulja i algi prostiralo se u
snovima,
carstvo vodenjaka prijetilo je udarcima
proroka,
povremeno treba okrenuti glavu i staviti
slušalice,
s kauča ili od stola otići bez osjećaja krivnje,
plitkog razgovora sadržaj zaboraviti,
žala prapočetak ne istraživati noću,
promatrao sam nebo iznad gradova koji me ne
zovu svojim,
nenapučenu planinu koja stoji između njih,
prastaru i prazelenu,
zemlju koju zovem svojom i kad mi nije oprosteno
i odobreno da se vratim i ostanem
S nepunih trinaest godina
s bakljama u rukama prošli smo ranjene
mostove,
nepunih devet godina dijelimo šalice, šalove,
šume, šapate,
trinaest neka nas još čeka, pa još trideset i još
trinaest
godina, prijatelji su sklonište od nametnutog
svijeta, jedini prolaznici koje volimo,
moj je stan otvoren izgladnjelim mačkama i psima,

povrijeđenim poletarcima,
brat i sestra biblijski su teška srodstva, na kraju
dana možda ipak utjeha i oslonac,
Jem je volio džem od jagoda i loviti vatrene fazane,
imao je kućicu na drvu i lasicu za ljubimca,
gadno se posjekao u jednoj jesenskoj sječi stabala,
pošao je liscama da ga izliječe,
slomio je dječje snove jer je bio njihov izmišljeni
prijatelj, vratio se nije,
ruku na srce, kasnije smo pronašli življe i spretnije
prijatelje,
u neočekivanim obratima mladenačkih gluposti,
u
laktu stabla trešnje upisao sam njihova
imena

upravo je sunce svojom toplinom razbilo moj
 prozor,
 sam se drveni okvir prestrašio bljeska i zaškripao
 od ljepote ljeta,
 vratio sam ptice stablima i djecu igralištima,
 knjigu i kavu balkonu,
 iz uske ulice leti zaigrano zvonce bicikla, ulicom se
 spuštaju glasovi djece, neumorni cvrkuti,
 posjeta prijatelja čeka poslijepodne, jutra čekaju
 neki važni poslovi, neodgodivi i zamorni,
 svojem radu dodajem listiće bosiljka, bazgine
 sokove i žudnju za izlaskom,
 kućevlasniku ispred garaža šaljem pozdrav, dim
 cigareta nadvio se nad
 osamljenu pojavu njegova lica s bijelim brkovima,
 šutljivu
 susjedu najbolje je pobjeći na vrijeme, sakriti se iza
 zastora ili ugla
 koji će donijeti nova sjajna, lijepa lica lipanjskih
 ljudi,
 mi bismo najradije legli na travu i blejali u
 nebo,
 zadati samima sebi raspored dnevnih
 zadataka
 muke su kristolikih razmjera, ljeto je, valja
 ljetovati

ovo je svjetlo koje označava sunčev odlazak na
 počivalište,
 priča se o bogovima koji vode bitku na nebu i u
 zemlji,
 iz knjiga ćeš saznati mnogo toga, iz razgovora s
 različitim ljudima još i više,
 davnih junaka pjesme propituj i rastavljač,
 opreznije pristupaj ljudima nego
 životinjama,
 vremena se mijenjaju i ne mijenjaju, život je
 jednostavan i zamršen, moje buduće nerođeno
 dijete

ZA RANOG LJETA, DRVEĆE SE UMIRILO

za naklonost
ranog mirisa
ljeta, gutljaj slane vode, brončanu kožu i
porezotinu od košnje
drveće se mora pripitomiti, mora mu se tepati i
gugutati, nježan dodir dlanom
umirilo bi stablu prestrašenu kožu, šapat
povjerenja i odanosti
pod njegovom zelenom kupolom raširit će žute
cvjetove,
plavim tragom guštera u travi vode se znatiželjna
djeca,
nebom se grade bijele ceste, putnici
zrakoplova
pružajući tanke ruke žele dodirnuti naše
lipe,
ruke nisu dovoljne, upozoravaju mravi,
upijajući dašak vjetra svojim nožicama,
snagu šumske jagode traže naši prsti,
mlazova gitare razlijeganje sve do
sunčevih, ranih ljubavnih
zraka

ESPI
TOMIČIĆ

FORMULA 1

K. i ja se znamo još od vrtića, cijeli život smo živjele nekoliko zgrada udaljene jedna od druge. Njezin je tata vozio motore s mojom mamom i skupa su odrastali na kvartu. K. i ja smo isto htjele voziti motore, ali još nam nisu ni sise narasle pa smo se za vozačku morale strpjeti bar desetak godina. Mi smo skupa slavile rođendane, zaljubljivale se i kasnile doma. Mi smo skupljale albume sa sličicama i rolale se po plavom terenu kod novih zgrada do kad se svjetla ne upale. A noću, noću smo istraživale vlastita tijela, nježnost smo rasipale po krevetu. Uvijek smo čekale tišinu, jedva izdržavale budne dok njena braća nisu popadala od umora, samo da nas nitko ne čuje. Seksualnost naših vršnjakinja se zbijala u sobe, tuš kabine, pod poplune i u druge skućene prostore gdje je ostajala nezapažena i veoma tiha, nenametljiva i skromna. Naša je stasala u sobi odvojenoj kliznim vratima od dnevnog boravka, na krevetu Formula 1, između prednjeg i zadnjeg lijevog kotača, to je mjesto bilo najudaljenije od zida koji dijeli naše uzdahe i krevet na kat na kojem su spavala njezina braća. O tome nismo razgovarale, obje smo znale što čekamo, nismo se ni dogovarale, jednom kad se to dogodilo, spavanje skupa je značilo da to radimo opet. Nekoliko puta mjesečno smo snažno stiskale plahtu, a za vrijeme praznika i češće. Kad je tišina preuzela cijeli prostor i čulo se samo naše glasno disanje od uzbuđenosti, uzela je jastuk i stavila ga među

noge. Trljala se o njega i sve glasnije disala. Bitno je da uho jastuka dodiruje mali kružić na vagini. Mirisala je na proljeće i čistu odjeću. Noge su joj bile dlakavije od mojih, a ruke prepune narukvica koje smo same plele od gumenih špaga. Taj prizor mi je pumpao krv u srce, tijelo mi je ludovalo. Zgrčila se, rukom je snažno stisnula plahtu, rukom sam joj prekrila usta da je braća ne čuju i zatim je sve stalo. Uzela sam jastuk i radila isto ono što sam vidjela kod nje, ali moj kružić nije bio isti i to mi nije odgovaralo. Uzela sam njezinu ruku i stavila je u svoje gaćice, stiskala joj prste, a onda je pustila da sama nastavi dalje. Zaspale smo, slobodne iiskusne, odrasle i zadovoljne. Ona u svojoj pidžami na leptiriće, s malom rupicom kod rukava i puknutim elastinom na donjem dijelu, a ja na Winnie Pooh, koju sam kupila u Disneylandu nakon slobodnog pada kad mi se brat isповраćao po sandalama, to je bio poklon pomirenja. To ljeto sam narasla, nisam više stala ni u tu pidžamu ni u bilo što drugo i K. je postala niža od mene, iako je bila starija godinu dana. Počelo me živcirati što to nikad ne radimo osim kad spavam kod nje, a otkad su nam se roditelji posvađali, to se više ne događa. U školski sam joj ormarić ubacila cedulju na kojoj je pisalo K. polži mi pičku. Nikad se više nismo dodirivale, moji je prvi orgazam ostao zbijen u malom crvenom ormariću na drugom katu škole.

45.3 PARALELE

V. je doselila u naš kvart kad smo već išle u više razrede osnovnjaka. Njezina je obitelj kupila stan u novim zgradama na plavom terenu, u zgradama gdje smo sve maštale imati svoj stan. Na plavom smo se terenu prvo rolale, a poslije pušile svoje prve cigarete, plavi Walter za 14 kuna. Ležale smo na toplom betonu, pokušavale napraviti krugove dimom i promatrale velike prazne prostorije između novoizgrađenih zidova. Svaka je smišljala svoj interijer i boju soba. V. stan nije uopće izgledao kako smo ga mi zamislile, svaka u svojoj kombinaciji, bile smo razočarane u šta se nova zgrada pretvorila otkad su u nju doselili novi ljudi, ali V. je imala prekrasne crne lokne i pričala njemački koji nismo razumjele. Nju smo ipak zavoljele, bez obzira na to što nas je razočarala bojom zidova i razmještajem. V. je bila nekako odraslija od nas, imala je svoj stav i znala odbrusiti svakom tko joj kaže nešto što joj nije po volji. Uvijek je mirisala na skupe parfeme i nosila markiranu odjeću, to je bilo zato što je živjela u novoj zgradi, tamo su svi fino mirisali. Njezina škola je bila na drugom kvartu, objašnjavala nam je da je to nekakav program na drugom jeziku, za djecu poput njih, nije nas bilo briga, samo smo čekale da i naša i njezina škola završi i da se nađemo na igralištu. Oko nas su se, otkad se doselila, počeli skupljati dečki s kvarta, to mi se nije sviđalo, htjela sam V. samo za sebe, za naše tople večeri i cajke. Jedan petak su joj roditelji

otišli nekamo i bila je sama doma, sišle smo modernim liftom u novoj zgradi do garaže u kojoj je njezin otac držao puno boca vina 45.3 paralele. Prvi smo se put napile, plesale ko lude i pjevale iz sveg glasa. Gledala sam je kako pjeva “ovi zidovi duše imaju” i rekla joj da su zidovi duše dobili zbog nas, ali da su svi drugi stanari upropastili moju buduću zgradu. V. se na to urnebesno smijala, a onda je počela govoriti o kurcima, o tome da je ona jednom dečku pušila kurac i rukama pokazivati kako se to radi. Govorila je o mošnjama i prostoru ispod njih kojeg, kako je tvrdila, dečki obožavaju da im se liže. Prihvatila sam to kao sveto pismo, dan danas, čak i u one night standu, ližem taj prostor između, a nikad nisam provjerila je li istina. V. zna. Ona nikad nije bila poput nas, iako je pušila prve jointeve s nama i donosila 45.3 paralele, ali sam je voljela jer je znala da moramo biti opasne i odbrusiti svakom dečku koji nešto od nas želi, V. je znala sve o svemu. Pijane smo si obećale da ćemo napraviti sve jedna za drugu, do kraja života. Nekoliko dana kasnije sam htjela izgledati opasno, vidjela sam u *Zakon braće* nekog tipa s razbijenom arkadom, nazvala sam V. i rekla da je nešto hitno trebam. Našle smo se ispred jednog haustora, donijela sam led i rekla joj da me mora udariti šakom u glavu, voljela sam je jer je odmah pristala, kad nešto želimo, to moramo i napraviti. Stavila sam kocku leda na oko i čekala par minuta, ona je rukom udarala u zrak za vježbu. Dogovorile smo se da će samo udariti, bez isprobavanja, bez najave, i tako je bilo. V. me udarila

šakom u oko i izgledala sam najopasnije na kvartu, nekoliko tjedana je oko mijenjalo boje. V. nikad nije nikome rekla da me ona udarila i zauvijek je čuvala tajnu. V. ne vidam već godinama, ali često poželim da me udari šakom u glavu, da se resetiram, malo tko bi to napravio samo tako.

NACRTAJ MI SRCE

P. je subotom išla u Stross, a nedjeljom na zornicu. Uvijek smo se zajebavale da je to puno zdravomarija za toliko jezika u ustima i kašnjenja doma. Prije izlaska smo imale dva spremanja, jedno kod P., pred njezinim roditeljima i bratom, oni su bili ona savršena obitelj s postera, gdje smo se oblačile u štramplice na srca i dolčevite, a drugo u haustoru u Radićevoj, tamo bi se presvukle u drolje, kratke haljinice i cipele na visoku petu. Nabadale smo prema gore, praveći se da nam je 15 centimetara na nogama potpuno prirodna stvar i da to nosimo cijeli život. U Strossu je bio čitav grad, cure i dečki sa svih kvartova, a mi smo brijale na repere, uvijek su imali neka čudna imena, Dis, Anis, Lus ili tako nešto. Svaki vikend bi se igrale druge igre, koja će imati više ljubavnih ugriza, koja će zbariti više ljudi, koja će donijeti više cuge ili cigareta za stol. P. je negdje čula kako se preusmjeravaju pozivi s kućnog na mobitel pa smo lagale roditeljima da ona spava kod mene, a ja kod nje i strepile da nam se starci ne sretnu. Na kućne smo upisale *21* i broj mobitela, to nam je garantiralo i da starce nitko neće moći dobiti na telefon. To je bila prava mala revolucija u našim izlascima. Postale smo divlje, išle smo posvuda, a jutra najčešće čekale na Raketama, u malom vrtu iznad zgrade prepričavajući što je koja radila u Strossu. Morale smo čekati da bude dovoljno kasno da naša laž može neopaženo proći, ali ipak su se i njezini i moji starci čudili što

smo tako umorne i rano se dižemo jedna kod druge. Jedan je vikend njezina mama otišla na put, a tata je bio na treningu. Spremile smo se za izlazak ispred njezinog ogledala, posudila mi je push up grudnjak i naslikavale smo se starom Nokiom ljubeći se u usta. Hodale smo ponosno po kvartu, prvi se put nismo presvlačile u haustoru, već smo na tramvajskoj stanici bile bomba. U Strossu sam ja zbarila najviše ljudi, a P. je donijela Tequile za cijelu večer, sve smo morale slistiti do 23 jer se tad kafić zatvarao. Izašle smo van i ležale na Gornjem gradu, prepijane za odlazak na Rakete. P. je zazvonio mobitel, uspaničile smo se jer smo bile pijane, a trebalo je lagati, uvjerenе da moja mama zove da provjeri kako smo i da joj damo njenog tatu na telefon. Govorila je da ako se ne javi da će biti sumnjivo, duboko smo udahnule i stisnule se za ruke. Prihvatila je poziv i stavila slušalicu na uho, u očima joj je bila panika. Pomislila sam da je gotovo, da su nas skužili, sve sam kazne izvrtila u glavi, neću moći nikamo do kraja školske godine. Ona nije ništa govorila, samo je šutjela. Nema ga doma, rekla je i spustila slušalicu. Popizdila sam na nju, rekla joj da je trebala nešto smisliti, ali prekinula me, rekla je da nisu moji zvali. Nikad je nisam vidjela takvu, molila sam ju da kaže nešto, ali ukipljena je stajala na mjestu. Počela je psovati i zornice i zdravo marije i njega koji ju tjera u crkvu, a onda je samo rekla da misli da joj tata vara mamu i da je ta žena zvala na kućni. Uputile smo se prema kvartu i otišle kod nje, više ju nije bilo briga što će joj otac misliti, prestala je osjećati ikakav

strah. Kad smo došle, u šoku je pogledao na sat, a onda nas u kratkim haljinama, s previše šminke i centimetara. Nije mu dopustila da išta kaže, na putu prema sobi mu je samo rekla da ga je zvala neka žena. Ništa više nije pitao. Idući smo vikend s iglom, tušem za tehnički i koncem istetovirale jedna drugoj srce na ruku. Nacrtaj mi srce, rekla mi je, jedino koje nitko neće slomiti. I jesam.

MALA PLAVA VESPA

S. je jedno ljeto došla u Zagreb. Mamina prijateljica iz srednje je došla u Zagreb iz New Yorka s namjerom da se preseli, a s njom i kćer S. Ona je bila prvi put tu, nikoga nije znala, jezik je nabadala, bila je najpristojnija na svijetu, pred mamom je imala puppy eyes. Otvarala je vrata starijima, približavala stolice kad idu sjesti. Mama mi je naredila da ju moram voditi van, napravila sam očima sedam kolutova, ali morala sam. Jedina dobra stvar je bila što su oni imali novaca pa je i moja mama bila velikodušna, davala mi je stotice pred njima. Mislila sam odraditi to sat vremena i onda sa svojom stoticom otići s frendicama, a S. poslati doma, tako pristojnu i dosadnu. Prvu večer, čim su nas gospoje napustile, S. je ukrala motor stricu i otvorila kesu s pedesetak grama albanske trave, jebale smo se istu noć. S. nije od toga radila nikakvu priču, privlačile smo se i jebale se, vozile na motoru i ludovale po gradu. Moje su mi prijateljice postale dosadne, one nikad nisu ukrale motor ni imale punu vrećicu albanske trave i pička im nikad nije tako mirisala. Na maloj plavoj Vespi smo jurile Slavonskom, vozila je jednom rukom, a drugom mi je dodirivala nogu. Nisam se usudila ništa reći, strah mi se uvukao u kosti, ali S. je znala što radi, nije ovo njoj bila prva vožnja, a ja sam uvijek mislila da želim voziti motor. Imala sam sise, stoticu u torbici i vozačicu iz New Yorka. Ugibala je plavi motor negdje na nasipu, i odvela me do Save. Sjela je i počela

motati joint. Ona je to drugačije radila, zamotala je i dio rizle je zapalila, a moje frendice i ja smo uvijek kvrgavo motale i imale previše papira. Objašnjavala mi je da je to talijanka, da je papir štetan i treba ga što više maknuti, uopće me nije bilo briga za zdravlje, ali sam kimala glavom kao da mi je potpuno jasno o čemu govori. Razmišljala sam o njezinim usnama s pirsom na lijevoj strani i o tome kako mi gura jezik u usta. Polizala je joint i uvukla par dimova, pružila ga je meni. Smijale smo se kao lude, a pri kraju je rekla da mi mora dati šat, pravila sam se da znam što je šat, ja tako odrasla i s kul frendicama zbog kojih sam skoro ostavila S. s mamama. Približila mi je usnice i upuhivala dim u njih, naravno, znala je da ne znam što radimo pa je sve ilustrirala, S. je bila bečka škola. Poslije smo satima ležale na livadi i S. me pitala jesam li se ikad jebala vani. Nisam odgovorila, samo sam se smijala. Pitala me želim li da me poljubi, ja sam joj, iako sam drhtala u sebi, odbrusila da trebam razmisliti, to sam nekad pročitala u Bravu ili Okleju. S. nije čitala te časopise i samo mi je rekla da joj javim kad razmislim. Prstima sam joj dodirivala ruku, to je bilo moje da. Ježile smo se i mazile, a onda sam kimnula potvrdno glavom, S. me poljubila i jezicima smo si dodirivali nepce. To je najljepši poljubac u mom životu. S. je skinula majicu i, kad je do toga došlo, pitala me može li mi polizati pičku na Savi. Primila sam joj glavu i gurnula je među noge. Nakon toga, svaki smo dan dolazile na Savu, a onda je ljeto nestalo s našim orgazmima i njena mama je odlučila

da je New York bolji od Zagreba, zbog toga sam je mrzila. S. nikad nije bila glupa, znala je što je consent i kako biti kul. Idućih pet ljeta svakog sam dečka prevarila s njom. Naša ljubav je živjela ljeti i nije nas bilo briga što se događa kroz godinu. Kad bi sletjela samo bi mi poslala poruku – plava vespa? – i ulice su postale naše.

MOSTIĆ MLADOSTI

A. je živjela preko autoputa, uvijek smo smišljale kako izgraditi mostić iz njezina dvorišta do moje sobe, ali nismo smislile pa smo pretrčavale Slavonsku, a sto puta su nas roditelji opomenuli da to ne smijemo raditi. Najčešće bi jedna drugoj došle na joint ili po tračeve koji nisu mogli pričekati jutro, a telefon je uvijek netko prisluškiavao. Te smo godine počele izlaziti na reyv i šmrkati speed. Jedini klub koji nam je bio blizu je OTV, a tamo je uvijek samo svirao tuc tuc. Obojile smo pramenove u ljubičasto, spirsale usnice iglama na Jarunu i nosile štucne, kao prave male rejverice koje još uvijek slušaju schranz. A. se zaljubila u dileru koji je bio stariji od nas, a to je nama bilo jako kul, samo da je stariji i vozi auto, to su nam bili jedini kriteriji, a kasnije smo htjele da je glavni u društvu i ima speeda, ovaj je sve zadovoljio. Njezini roditelji, ugledni arhitekti, su se grozili ekipe u koju je upala, uvijek su govorili A. u kakvo si to društvo upala, a mi smo napuštene zamišljale kako A. pada u to društvo, ni kriva ni dužna se prosipa po njemu. A. je zapravo bila ta u čije su društvo htjeli drugi upasti, krivi i dužni, ona je ta koja uvijek inicira problem i ono što se ne smije. Kad bi joj roditelji otišli, blagodati njihovog rada; englesku travicu, jacuzzi, zatvoreni zimski vrt, saunu i vinski podrum smo iskorištavali svi, na afterima i u popodnevnim napušavanjima. To su bili najbolji dani. Nakon kratkog vremena njihove veze glupi diler htio je sve to

samo za sebe pa sam A. puno manje viđala, sjela bih na prozor i promatrala preko autoputa njezinu kuću proklinjući i most i speed i njega tako pametnog i starog. A. se već počela jebati i sigurno su se tad jebali u njihovom jacuzziju gdje su poslije njeni fini roditelji toćali svoje guzice, a kasnije su sigurno otišli u saunu gdje je maločas isparavao speed iz A. i njezinog dečka dileru. Nismo se čule tjednima, a onda me pozvala preko mostića, taj smo dan prvi put jele gljive, rekla je da to iskustvo želi proživjeti samo sa mnom, bile su odvratne i stabiljika se jako teško žvakala. Čekale smo da počne, ali nije se ništa događalo pa je A. zvala svog glupog dečka, ja sam joj rekla da to ne radi i da šta bude bit će. Pristala je na to, malo kasnije smo se već rasturale po njezinoj rozoj sobi, slušale trance i čitale citate o budizmu. Kakva propast, kaže A., sad ćemo postat vjernice zbog gljiva, a onda se pukla smijati i idućih par sati smo se keljile po cijeloj kući, po engleskoj travici i na terasi. Ljubile smo se, mazile i pričale o tome kako si nedostajemo. A. se na licu uvijek vidjelo kad je kakala i to nam je bilo urnebesno, ali to su samo znali ljudi koji su provodili dovoljno vremena s njom i onda smo nagljivane pričale o tome zna li diler kad ona kaka, jako je gadljiv kaže A., ali sigurno to ne zna, kaže da ju jebe u guzu, ispitujem je kako je to. Kaže da joj se sviđa. Zamišljam kako mu je kurac pun govana i njezinu facu, A. urla od smijeha, pojačavamo glazbu i plešemo. Nakon prvih gljiva se opet nismo vidjele neko vrijeme, a onda je samo jedan

utorak, glupi utorak, pretrčala Slavonsku, sva izvan sebe došla pod prozor i rekla da joj treba para, da je trudna, a ovaj debil joj se više ne javlja na mobitel. To je bio naš prvi susret s trudnoćom, ali A. je guglala u igraonici s kompjuterima i rekla da to košta 3 tisuće kuna. Novce smo nabavile tako da smo prodale neko zlato njezinih roditelja. A. je prekinula s dilerom, a poslije je mjesecima sanjala mrtvo dijete. Nismo o tome puno pričale, tuc tuc nam je uvijek pomagao pa smo u to vrijeme sve češće trčale u OTV isplesati dobre odluke i glupe dečke.

BIOGRAFIJE AUTORA

IGOR RAJKI (1965., Zagreb) piše kratke proze, romane, drame i eseje, te knjige za djecu i mladež. Napisao je i nekoliko dramskih komada, a u produkciji Dramskog programa Hrvatskog radija izvedeno mu je nekoliko radio-igara. Zastupljen je u nekoliko antologija: Dobitnik je nagrade književnog časopisa *Nomad* te dviju nagrada za kratku priču Zlatko Tomičić (Karlovac, 2008. i 2010.). Njegov dramski tekst za djecu *Čarobnjak* dobio je prvu nagradu na Ogulinskom festivalu bajki 2010. Jedan je od autora u nagrađivanom dramskom omnibusu *Zagrebački pentagram* (ZKM 2009.). Za proznu knjigu *Posuđene ispričnice* (2011.) dobio je godišnju Nagradu Grigor Vitez za 2011. Njegov roman *Detektor istine* (2012.) bio je u užem izboru za nagradu Meša Selimović. *Detektor istine* i *Puteni nametnik* našli su se u finalu nagrade T portala i J.P. Kamov, a romani *Dobro izgledaš* i *Drbtajništvo* (2020.) u polufinalu književne nagrade T-portala za najbolji roman.

MAJA URBAN (1985., Osijek) završila je mađarski i latinski u Zagrebu. Izdala je dvije zbirke poezije, prva knjiga *Urbane od A do Ž* (Matica hrvatska Karlovac, 2014.) i *Kip Slobode* (Fraktura, 2018.). Prva zbirka nagrađena je na Pjesničkim susretima u Drenovcima te nagradom Grada Karlovca Zdravko Pucak. Druga knjiga). Maja se bavi triatlonom te je sudjelovala na raznim trkama i skupila impresivan broj titula i nagrada. Nedavno se preselila u Rijeku gdje radi u Centru za autizam.

LARA MITRAKOVIĆ (1992., Komiža) magistra je kroatistike i sociologije. Njena je poezija objavljena u više časopisa, zbornika i na portalima. Jedna je od članica književne grupe *90+*. Sudjelovala je na rezidencijalnom projektu *Ulysses' Shelter* 2019. prilikom kojeg je boravila na Mljetu, u Ljubljani i u Larisi (Grčka), a gostovala je i na brojnim domaćim i međunarodnim književnim festivalima. Do sada je objavila knjige *Brojanje pogrešaka* (nagrada Grada Karlovca *Zdravko Pucak*, 2016), zajedno s drugim članovima književne grupe *90+* zbornik *Netko pod vikne, djeca odrastu* (Fraktura, 2018) te *Dva puta za jug* (Fraktura, 2019).

VIDA SEVER (2001., Varaždin) završava Prvu gimnaziju Varaždin. Sudjeluje u srednjoškolskim književnim natjecanjima, u školskim književnim večerima te u Književnoj tribini *Učitavanje* u Booksi. Pjesme su joj objavljene u časopisu *Tema* te na raznim književnim portalima. 2021. godine osvaja nagradu *Goran za mlade pjesnike* rukopisom *Subo mjesto*. U okviru promocije zbirke sudjeluje u mnogim književnim večerima i festivalima kao što su *Poezija u dvorištu*, *Stih u regiji* i *Kalibar bestival*. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu studira kroatistiku i komparativnu književnost.

MARIJA SKOČIBUŠIĆ (2003., Karlovac) na Filozofskom fakultetu u Zagrebu studira komparativnu književnost i švedski jezik i kulturu. Poezija joj je objavljena u raznim zbornicima, časopisima i na internetskim portalima. Dobitnica je nagrade *Na vrh jezika* za 2019. godinu za najbolji neobjavljeni rukopis, a njegova varijanta bila je i među pohvaljenima na natječaju za nagradu *Goran za mlade pjesnike* 2020. Knjiga *Kraćenje razlomaka* objavljena je 2021. Godine.

ENVER KRIVAC (1976., Rijeka) multimedijalni je umjetnik iz Rijeke. Djeluje na područjima književnosti, glazbe, videa i likovne umjetnosti. Objavio je dva strip albuma, roman i zbirku priča. Zbirka priča *Ništa za pisati kući o* u izdanju Algoritma dobila je nagradu *Prozak* za 2011. Kao voditelj radionica kreativnog pisanja surađuje sa Centrom za kreativno pisanje iz Zagreba. Član je neformalne riječke književne skupine *Ri-Lit* i Hrvatskog društva pisaca. Djeluje kao ko-autor i producent u glazbenom kolektivu *Japanški Premijeri*. Kao skladatelj surađuje s umjetničkim drušinama *PoMoDoRi*, *Krila* i *Kabinet* iz Rijeke.

ESPI TOMIČIĆ (1995., Zagreb) upisuje dramaturgiju na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu 2015. godine. Završio je dvosemestralni obrazovni program Centra za ženske studije u Zagrebu (2018.). *Tekst Prvo pa žensko* (2016.) postavljen je na Danima Ogranka mladih u Gradskom dramskom kazalištu Gavella. U sklopu ciklusa radio-fonskih izvedbi Plan za bijeg ko-režira radiofonsku izvedbu *Nekoliko glasova nestalih u zraku* (2016.). Nagradu Centra za ženske studije za najbolji studentski rad dobiva za izvedbeni projekt *Refleksije* (2016.). Na studentskom festivalu Desadu sudjeluje s dramskim tekstom *Ne zaboravi pokriti stopala* (2019.). Izbor iz poezije uvršten je u *Rukopise 42* 2019. godine. U koautorstvu piše i režira edukativnu predstavu o LGBT pravima *Ra(d)vnopravnost svima* u sklopu EU projekta 2019. godine. Na Trećem programu Hrvatskog radija premijerno je izvedena radiodrama *Ne zaboravi pokriti stopala* u režiji Hane Veček 2020. godine. Redatelj Ivan Penović isti tekst postavlja online u suradnji s kazališnom družinom *KUFER*. Tekst je izašao u tiskanom izdanju 2021. godine, u sklopu knjige 4 drame (ADU). Tekst *Your Love Is King* javno je izveden u sklopu projekta *Budućnost je ovdje* u Zagrebačkom kazalištu mladih 2020. godine. Isti tekst izašao je u tiskanom izdanju u izdavaštvu Multimedijalnog instituta 2020. godine, a 2021. godine je preveden na Španjolski. Osvaja treću nagradu Marin Držić za 2019. godinu za tekst *#ostavljamvamsvojekodoveihvalazaprijatelj-*

stvo ili *#bitćesveokej*. Kao dio projekta Monovid-19 izlazi u časopisu Kazalište tekst *Stavi vodu za kavu*, a isti je preveden na poljski i uprizoren u ZKM-u. U sklopu *Perforacija* izlazi plesna predstava *Arbajt* 2021. godine na kojoj surađuje kao dramaturg. U suradnji s WHW-om i Theom Prodromisom izlazi s projektom *30yrs1d* u GMK 2021. Dramski tekst *Ti si prvi brabar* redatelj Ivan Penović režira u Kunst teatru iste godine. Kolumnist je portala Booksa.hr.

LOVRE PETRIĆ (1996., Zadar) pohađao je gimnaziju Frane Petrića. Studirao u Zagrebu i Gwangjuu. Studira u Zagrebu, komparativnu književnost i sinologiju. Zabavlja se prozom i bavi jezicima.

JOSIP ČEKOLJ (1999., Zabok) osnovnu školu pohađao je u Donjoj Stubici, a gimnaziju u Zaboku. Prvostupnik je kroatistike te etnologije i kulturne antropologije, a trenutno pohađa diplomski studij kroatistike i povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Autor je slikovnice *Srna i Mak u potrazi za uplašenim mjesecom* (Mala zvona, 2020.) i kratke priče *S druge strane rijeke* objavljene u zbirci *U ritmu jeze – ponor plesova* (Mala zvona, 2021.). Kratke priče i poeziju objavljuje u regionalnim i hrvatskim zbornicima i časopisima. Ciklus pjesama *Vreme bokčije* objavio je u časopisu *Poezija*. Sudjelovao je na književnim tribinama u Zagrebu te na festivalima *Stih u regiji*, *Rukopisi* i *Susret riječi*. U veljači 2021. izbor pjesama predstavljen mu je u emisiji *Poezija naglas* na Trećem programu Hrvatskoga radija.

SANA PERIĆ (1980., Split) diplomirala je komparatistiku i etnologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Bavi se prevođenjem, pisanjem te organiziranjem konferencija i filmskih festivala. Voli dokumentirati stvarnost i promišljati meta- i teorijsku fiziku, ranije se bavila pjevanjem, glumom, aktivizmom i pustolovinama, danas je zauzeta preživljavanjem. Prošla je školu pisanja scenarija *Palunko* i Restart školu dokumentarnog filma i počinje se baviti filmom. Sudjelovala je na Ganz novom festivalu u projektu *Emotivno mapiranje ŽTD-a* (2018.). Odabrana proza objavljena u časopisima *Libra Libera*, *Zarez*, *Nepokoreni grad*, *Rad*, *Stvar* te na portalu *Muf*. Prvo što je objavila bilo je nekoliko umjetničkih crtica u sestrinom fanzinu *immortalis* (1997). Zadnje što je objavila je roman *Monáda* (Multimedijalni institut, 2020).

IZDAVAČ

Kulturtreger

Martićeva 14d, HR-10000 Zagreb

T +385 [0]1 4616 124, F +385 [0]1 4616123

info@booksa.hr, <http://www.booksa.hr>

BIBLIOTEKA Revija malih književnosti

UREDNICI Martin Majcenović, Vigor Vukotić, Miljenka Buljević

LEKTURA I KOREKTURA Ivana Dražić

OBLIKOVANJE đkć

PISMA Fugue, Signifier

PAPIR Keaykolor Chalk 300gr, Munken Print Cream 90gr

TISAK Sveučilišna tiskara, Zagreb

NAKLADA 400

Zagreb, listopad 2021.

Publikacija je tiskana uz financijsku podršku Grada Zagreba
i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Ova publikacija je tiskana uz financijsku podršku Zaklade 'Kultura
nova'. Mišljenja izražena u ovoj publikaciji odražavaju isključivo mišlje-
nja autora i ne izražavaju nužno stajalište Zaklade 'Kultura nova'.

Tiskanje ove publikacije omogućeno je financijskom podrškom Nacio-
nalne zaklade za razvoj civilnog društva. Sadržaj ove publikacije isklju-
čiva je odgovornost autora i nužno ne izražava stajalište Nacionalne
zaklade.

Gradski ured
za obrazovanje,
kulturu i sport
Grada Zagreba

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
Republic of
Croatia
Ministry
of Culture

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

Zaklada
Kultura nova